

(*)Facultade de Dereito

Presentation

Welcome to the Faculty of Law of the University of Vigo, a university education center where nearly fifty professionals and five hundred students dedicate themselves every day to lecturing, research and study in the legal field.

Some of our hallmarks are: highly qualified teaching and research staff, administration, services and students; work in small groups devoted to personalized attention; support of new technologies; varied academic offer, theoretical and practical, exhaustive and quality legal training in all branches of Law; excellent professional perspectives for our graduates; commitment to gender equality as one of our core values; research and transfer of results under optimal criteria of excellence; location in a comfortable urban campus perfectly integrated in the city of Ourense and a vocation of service to the society that justifies our existence.

The legal degrees of the Bachelor's Degree in Law [with the mentions in Judicial Law and EU Law and Sustainable Development-], the ADE-Law Joint Program and the University Master's Degree in Law, taught in collaboration with the Ourense Law Society, are central to our training offer. They provide graduates with the competencies and skills necessary for access to public employment in different administrations, private employment in positions needing highly qualified legal training and the exercise of legal professions, promoting ethical behaviour and social responsibility as professionals of the Law.

General information

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial

Campus Universitario As Lagoas s/n

32004 - Ourense

Ourense

España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

Grado en Derecho

Subjects

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
O03G081V01701	Financial and taxation law 2	1st	6
O03G081V01702	Commercial law 2	1st	6

O03G081V01801	Special procedures & alternative methods to settle conflicts	2nd	6
O03G081V01911	European business law	1st	6
O03G081V01912	Free circulation of workers & european social policies	1st	6
O03G081V01913	European Union, constitution and the environment	1st	6
O03G081V01914	European Union and International Tax Law	2nd	6
O03G081V01915	International Litigation and Sustainability	2nd	6
O03G081V01921	Legal arguments & interpretation	1st	6
O03G081V01922	Contemporary legal systems: continental law & anglo-saxon law	1st	6
O03G081V01923	Competition defence law	1st	6
O03G081V01924	Criminal & procedural law for minors	2nd	6
O03G081V01925	Criminology and Penitentiary Law	2nd	6
O03G081V01926	Civil damages & liabilities law	2nd	6
O03G081V01981	Internships	2nd	6
O03G081V01991	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Dereito financeiro e tributario II**

Subject	Dereito financeiro e tributario II			
Code	003G081V01701			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Siota Álvarez, Mónica			
Lecturers	Constenla Vega, Javier Fernández López, Roberto Ignacio Freire Gallego, Javier Siota Álvarez, Mónica			
E-mail	msiota@uvigo.es			
Web				
General description	<p>A materia "Dereito Financeiro e Tributario II" impártese en 4º Curso do Grao en Dereito, e constitúe a denominada "Parte especial" do Dereito tributario".</p> <p>O seu contido céntrase na análise xurídica dos diferentes tributos que conforman o sistema tributario español no tres niveles de organización territorial: estatal, autonómico e local.</p> <p>Esta materia aborda o estudo dos tributos en particular, polo que é necesario que a/a alumna/ou coñeza as institucións fundamentais do Dereito privado e do Dereito público que lle permitan comprender a *tributación de determinados contratos civís, mercantís, laborais ou administrativos.</p> <p>Ademais, é imprescindible que a/o estudante supere a materia "Dereito financeiro e tributario I", de 3º Curso, xa que a comprensión da materia complétase coa mencionada materia.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C20	CE26 - Coñecer os principais impostos do sistema tributario estatal, autonómico e local
C21	CE27 - Ser capaz de identificar os elementos esenciais dos devanditos impostos (feito imponible, suxeitos pasivos, etc), así como saber aplicar as súas regras de cuantificación e de determinación da débeda tributaria
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español

A1 B1 C20 D1
 A2 B2 C21 D3
 A3 B3 D4
 A4 B4 D5
 A5

Contidos

Topic	
I.- INTRODUCCIÓN	1.- O sistema tributario español. Evolución histórica. Situación actual
II.- IMPOSTOS DIRECTOS	2.- Imposto sobre a Renda das Persoas Físicas 3.- Imposto sobre Sociedades 4.- Imposto sobre a Renda do Non Residentes 5.- Imposto sobre o Patrimonio 6.- Imposto sobre Sucesións e Doazóns
III.- IMPOSTOS INDIRECTOS	7.- Imposto sobre Transmisións Patrimoniais e Actos Xurídicos Documentados 8.- Imposto sobre o Valor Engadido 9.- Impostos Especiais 10.- Outros impostos indirectos
IV.- TRIBUTOS DAS COMUNIDADES AUTÓNOMAS	11.- Tributos propios 12.- Tributos cedidos
V.- IMPOSTOS DAS CORPORACIÓNS LOCAIS	13.- Imposto sobre Bens Inmóbles 14.- Imposto sobre Actividades Económicas 15.- Imposto sobre Vehículos de Tracción Mecánica 16.- Imposto sobre Instalacións, Construcións e Obras 17.- Imposto sobre o Incremento de Valor dos Terreos de Natureza Urbana

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	70	103
Seminario	16	26	42
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo.
Seminario	Distintas actividades destinadas a traballar sobre unha tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. E nas que o alumno -xa sexa de forma individual ou en grupo-: fai unha exposición oral e/ou escrita sobre un tema proposto; resolve casos prácticos aplicando e interpretando o Dereito financeiro e tributario; elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba final que consta de dous partes: unha práctica escrita (na que a/o alumna/o terá que demostrar a adquisición das competencias esenciais da materia), e unha teórica que, a elección de cada estudante, poderá ser oral ou escrita (na que se lle formularán distintas preguntas sobre o temario da materia). Para as/os alumnas/os que se sometan ao sistema de avaliación continua esta proba representará o 70% da súa nota final. Para as/os alumnas/os que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a súa cualificación estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico (oral ou escrito) e o 30% pola cualificación obtida no exame práctico escrito. Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español	80	A1 B1 C20 D1 A2 B2 C21 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5
Observación sistemática	O profesorado, a través de diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a participación activa e a calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios. A participación activa e de calidade do alumnado sometido a avaliación continua suporá o 10% da súa cualificación final. Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español	20	A1 B1 C20 D1 A2 B2 C21 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5

Other comments on the Evaluation

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame. Oportunamente, ao comezo do cuadrimestre, proporcionaráselle ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN 1ª EDICIÓN DE ACTAS

1.- Conforme establece o Regulamento de Avaliación da Universidade de Vigo (aprobado polo Claustro de 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua de acordo co procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro.

Para ese efecto, na Facultade de Dereito, unha vez transcorrido un mes desde o comezo do cuadrimestre, abrirase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, de forma fidedigna, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado/a consonte aos seguintes criterios:

1º) Primeira proba parcial, que se realizará a metade de cuadrimestre (40% do valor total da cualificación final).

2º) Segunda proba parcial, que se realizará nas últimas semanas de clase (40% do valor total da cualificación final).

3º) Asistencia regular, participación activa en clase e asistencia a outras posibles actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (20% do valor total da cualificación final).

As dúas probas parciais serán obrigatorias, escritas e constarán de dous partes: práctica e teórica. A parte práctica terá un valor na cualificación da proba parcial dun 20%, mentres que a parte teórica representará o 80% restante de devandita cualificación. Cada unha destas dúas probas parciais será liberatoria sempre que o/a alumno/a alcance unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de maneira que superando ambas as probas non estará obrigado/a a realizar o exame final da materia, como requisito para aprobar esta última.

Se o/a alumno/a acollido/á o sistema de avaliación continua non superou unha ou ambas as probas parciais realizadas ao longo do cuadrimestre estará obrigado/á presentarse ao exame final, pola materia correspondente a unha ou ás dúas probas parciais, para aprobar a materia. O exame final terá dous partes: unha proba teórica (que poderá ser escrita ou oral, a elección do alumnado, e que representará o 80% da cualificación correspondente ao exame final), e unha proba práctica (que suporá o 20% restante de devandita cualificación). En devandito exame final, o alumnado deberá alcanzar unha nota mínima de 4 sobre 10 (en cada unha das partes da materia das que, no seu caso, examínese) para que se lle teña en conta a cualificación obtida ao longo do cuadrimestre por medio da asistencia regular, a participación activa en clase e a asistencia a outras posibles actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%). De non alcanzar esa nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a obtida no exame final.

Así mesmo, ao exame final poderá concorrer o alumnado que supere as dúas probas de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre e desexe subir nota.

3.- Os/as alumnos/as que sigan o sistema de avaliación global realizarán unha única proba final na que se avaliarán todas as competencias da materia e que constará de dous partes: un exame teórico (que poderá ser oral ou escrito, a elección de cada estudante), o cal suporá o 70% da súa cualificación final; e un exame práctico e escrito (que será diferente ao que realice o alumnado sometido a avaliación continua), o cal representará o 30% da súa nota final.

4.- Para todo o alumnado, o exame final realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

5.- As competencias a avaliar serán, para todo o alumnado, as indicadas máis arriba na apartado "Avaliación". Os resultados da aprendizaxe, tanto para o alumnado que se somete a avaliación continua como para o que opte polo sistema de proba

final única, serán os mesmos: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español. As cualificacións serán publicadas na plataforma MOOVI, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN 2ª EDICIÓN DE ACTAS

1.- No exame de xuño/xullo, o/a alumno/a que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que representará o 80% da súa cualificación final, e que constará de dous partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos, e que suporá un 20% da cualificación correspondente á proba final) e unha teórica - que poderá ser escrita ou oral, a elección do alumnado- (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, e que suporá o 80% da cualificación correspondente a devandita proba final). En todo caso, o/a alumno/a deberá alcanzar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 nesa proba final para que se lle teña en conta a cualificación obtida ao longo do cuadrimestre por medio da asistencia regular, a participación activa en clase e a asistencia a outras posibles actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%). De non alcanzar esa nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a obtida no exame final.

2.- Os/as alumnos/as que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivesen ao longo do cuadrimestre por asistencia regular, participación activa en clase e asistencia a outras posibles actividades organizadas pola área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%).

3.- Para os/as alumnos/as acollidos ao sistema de avaliación global, a súa cualificación final estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico -que poderá ser escrito ou oral, a elección do alumnado- e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realice o alumnado sometido a avaliación continua.

4.- O exame final de xuño/xullo, tanto para os/as alumnos/as de avaliación continua como de avaliación global, realizarase na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

5.- As competencias a avaliar serán, para todo o alumnado, as indicadas máis arriba na apartado "Avaliación". Os resultados da aprendizaxe, tanto para o alumnado que se somete a avaliación continua como para o que opte polo sistema de proba final única, serán os mesmos: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español.

As cualificacións serán publicadas na plataforma MOOVI, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE CONCORRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA:

No exame de Fin de Carreira a nota final estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico. Ambos os exames serán escritos, e neles avaliaranse todas as competencias da materia e os resultados da aprendizaxe sinalados na guía docente (Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do sistema tributario español).

As cualificacións serán publicadas na plataforma MOOVI, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA OS/AS ALUMNOS/AS QUE SOLICITEN SER EXAMINADOS POR TRIBUNAL (SÓ PARA ALUMNADO QUE SE ATOPE EN 4ª MATRICULA E SIGUIENTES):

O exame constará de dous partes (práctica e teórica) e será exclusivamente escrito.

CONSULTA OU SOLICITUDE DE HORARIOS DE TITORÍAS DO PROFESORADO QUE IMPARTE A

MATERIA: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PÉREZ ROYO, F. (DIRECTOR), GARCÍA BERRO, F., PERÉZ ROYO, I., ESCRIBANO, F., CUBERO TRUYO, A., **Curso de Derecho Tributario. Parte especial**, última edición, Tecnos, 2023

MERINO JARA, I. (DIRECTOR), **Derecho tributario. Parte especial. Lecciones adaptadas al EEES**, última edición, Tecnos, 2023

Código tributario, última edición, Thomson-Reuters Aranzadi, 2023

Leyes del sistema tributario español, última edición, Tecnos, 2023

Complementary Bibliography

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA,

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA,

CAZORLA PRIETO, L. M., CHICO DE LA CÁMARA, P. (DIRECTORES), **Introducción al sistema tributario español**, última edición, Aranzadi, 2023

CAYÓN GALIARDO, A., TEJERIZO LÓPEZ, J. M., MARTIN QUERALT, J., **Manual de Derecho tributario. Parte especial**, última edición, Aranzadi, 2023

MÁLVAREZ PASCUAL, L. A., RAMÍREZ GÓMEZ, S., SÁNCHEZ PINO, A.J., **Lecciones del sistema fiscal español**, última edición, Tecnos,

MELLADO BENAVENTE, F., ARGENTE ÁLVAREZ, J., **Manual práctico sobre el Impuesto sobre Sociedades**, última edición, CISS KLUWER, 2022

JUÁREZ GONZÁLEZ, J. M., **Todo transmisiones**, última edición, CISS KLUWER, 2023

BARREIRO CARRIL, M^a. C., **Los impuestos directos y el Derecho de la Unión Europea. La armonización realizada por el TJUE**, IEF, 2012

RAMOS PRIETO, J. (Coord.), **Erosión de la base imponible y traslado de beneficios: estudios sobre el plan BEPS de la OCDE**, Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

PITA GRANDAL, A. M^a.(Coordinadora), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, Marcial Pons, 2017

RUIZ DE VELASCO PUNÍN, C., **La imputación de rentas inmobiliarias en el IRPF**, Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

RAMOS PRIETO, J., HORNERO MÉNDEZ, J. M., **Derecho y fiscalidad de de las sucesiones mortis causa en España: una perspectiva multidisciplinar**, Thomson-Reuters Aranzadi, 2016

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito tributario da Unión Europea e internacional/O03G081V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Dereito mercantil II/O03G081V01702

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

Dereito civil II. Dereitos reais/O03G081V01404

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G081V01501

Dereito financeiro e tributario I/O03G081V01603

Dereito mercantil I/O03G081V01502

IDENTIFYING DATA**Dereito mercantil II**

Subject	Dereito mercantil II			
Code	003G081V01702			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Tobio Rivas, Ana María Menor Conde, Sara			
Lecturers	Menor Conde, Sara Tobio Rivas, Ana María			
E-mail	saramc@uvigo.es atobio@uvigo.es			
Web				
General description	Estudo dos contratos mercantís e os títulos valores			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C5	CE5 - Coñecer a regulación dos títulos-valores e dos contratos mercantís
C6	CE6 - Saber interpretar e aplicar as normas relativas aos títulos valores e contratos mercantís
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer os principais contratos mercantís, títulos valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar os devanditos coñecementos no tráfico mercantil.	A2	B1	C5	D3
	A3	B2	C6	D5
	A4	B4		
	A5			

Contidos

Topic	
1. O contrato mercantil en xeral.	1.1. As obrigacións mercantís. 1.2. Doutrina e réxime xeral dos contratos mercantís. 1.3. Outras especialidades da contratación mercantil. 1.4. A contratación electrónica. 1.5. Os contratos sometidos a condicións xerais 1.6. A protección dos consumidores e usuarios na contratación mercantil
2. Os contratos de colaboración.	2.1. Tipos de colaboración. 2.2. Colaboradores subordinados ou dependentes. 2.3. Colaboradores autónomos ou independentes. 2.4. O contrato de comisión. 2.5. O contrato de mediación ou corretaxe.

3. Os contratos de distribución.	3.1. Nocións xerais sobre a distribución comercial. 3.2. O contrato de axencia. 3.3. O contrato de concesión mercantil ou distribución comercial 3.4. O contrato de franquicia.
4. A compravenda mercantil e outros contratos afíns.	4.1. Nocións xerais, elementos e contido da compravenda mercantil. 4.2. Compravendas especiais. 4.3. A compravenda internacional de mercadorías. 4.4. Outros contratos afíns.
5. O contrato de transporte terrestre	5.1. Consideracións xerais sobre o contrato de transporte . 5.2. Transporte de mercadorías 5.3. Transporte de persoas.
6. Os contratos de custodia, garantía e financiamento.	6.1. O contrato de depósito mercantil. 6.2. Os contratos mercantís de garantía. 6.3. Os contratos de financiamento. 6.4. O contrato de conta corrente mercantil.
7. Os contratos bancarios.	7.1. Aspectos xerais da contratación bancaria. 7.2. Contratos bancarios de activo ou de financiamento. 7.3. Contratos bancarios de pasivo ou de captación de fondos. 7.4. Outros contratos e servizos bancarios.
8. O contrato de seguro	8.1. Consideracións xerais sobre o contrato de seguro 8.2. Concepto, clases e características do contrato de seguro 8.3. Elementos persoais 8.4. Formación e documentación do contrato 8.5. Obrigacións das partes 8.6. Os seguros contra danos 8.7. Os seguros de persoas
9. Outros contratos mercantís	9.1. Os contratos publicitarios 9.2. Os contratos turísticos 9.3. Outros
10. Os títulos valores	10.1. Concepto e función 10.2. A incorporación dos dereitos aos títulos valores 10.3. A declaración contida no título 10.4. A desmaterialización dos títulos valores 10.5. Clases de títulos valores
11. A letra de cambio	11.1. Consideracións xerais 11.2. Emisión da letra e relacións extracambiarías 11.3. Requisitos materiais das declaracións cambiarías 11.4. Requisitos formais da letra 11.5. A circulación da letra, a aceptación e o aval 11.6. Cumprimento das obrigacións cambiarías 11.7. Cumprimento forzoso: accións e excepcións cambiarías
12. O pagaré e o cheque	12.1. O pagaré 12.2. O cheque

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	27.5	55	82.5
Seminario	25	40	65
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1.5	0	1.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo
Seminario	Distintas actividades destinadas a traballar sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Nelas o alumno -xa sexa de forma individual ou en grupo- fai unha exposición oral e/ou escrita sobre un tema proposto; resolve casos prácticos; elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	O profesor manterá entrevistas cos alumnos para asesorarlles nas actividades de aprendizaxe que se propoñan. Así se favorecerá a análise de feitos, caso prácticos ou sucesos reais, coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, resolvelos, completar coñecementos, e mesmo adestrarse en procedementos alternativos de solución. As titorías poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.
-----------	--

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lección maxistral	Asistencia e participación activa nas clases. Resultado da aprendizaxe: Coñecer os principais contratos mercantís, títulos valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar os devanditos coñecementos no tráfico mercantil.	10	A3 B1 C5 A4 B2 B4
Seminario	Os alumnos que se sometan a avaliación continua realizarán, ao longo das sesións presenciais, casos prácticos, exercicios, cuestionarios ... que versarán sobre os contidos da materia (contratos mercantís e títulos valores). Realizaranse tamén exposicións e debates. Estas actividades poderán ser, eventualmente, recollidas polo profesor. Resultado da aprendizaxe: Coñecer os principais contratos mercantís, títulos valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar os devanditos coñecementos no tráfico mercantil.	50	A2 B4 C5 D3 A3 C6 D5 A4
Exame de preguntas obxectivas	Todos os alumnos, con independencia do sistema polo que se opte (avaliación continua ou non), deberán realizar unha proba final obxectiva sobre os contidos da materia. Incluiranse preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Resultado da aprendizaxe: Coñecer os principais contratos mercantís, títulos valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar os devanditos coñecementos no tráfico mercantil.	20	A4 B1 C5 D5 A5 B2 C6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Todos os alumnos, con independencia do sistema polo que se opte (avaliación continua ou non), deberán realizar unha proba final obxectiva sobre os contidos da materia. Incluiranse preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa. Resultado da aprendizaxe: Coñecer os principais contratos mercantís, títulos valores e demais instrumentos de pago e ser capaz de aplicar os devanditos coñecementos no tráfico mercantil.	20	A4 B1 C5 D5 A5 B2 C6

Other comments on the Evaluation

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

I.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS:

A) ALUMNOS QUE SE ACOLLAN AO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA. Para superar a avaliación continua deberán:

1) Asistir regularmente ás clases prácticas (esíxese unha asistencia mínima dun 80%).

Ademais, avaliarase a participación activa nas clases teóricas, prácticas, seminarios, talleres e demais actividades relacionadas coa materia.

Esas actividades representarán un 10% da cualificación final.

2) Realización de probas de avaliación continua. Cada proba de avaliación continua representará un 25% da cualificación final. EN TODO CASO, para aprobar a avaliación continua e, por tanto, superar a materia, será necesario obter en cada proba de avaliación continua unha cualificación mínima de 5 sobre 10.

3) Realizar unha proba final. Esa proba representará un 40% da cualificación final. EN TODO CASO, para aprobar a materia, será necesario obter na proba final unha cualificación mínima de 5 sobre 10.

B) OS ALUMNOS QUE NON SE ACOLLAN AO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA OU NON O SUPERARON (debido á súa non asistencia regular ás clases prácticas na porcentaxe indicada ou a que non realizaron de maneira satisfactoria as actividades propostas) serán avaliados en base a unha única PROBA FINAL que representará o 100% da cualificación global, e que

consistirá nunha parte teórica e unha parte práctica. Cada unha das partes, teórica e práctica, valorarase sobre 10 puntos e para a superación de ambas as partes e, por tanto, da materia, haberá que obter como mínimo un 5 en cada unha delas. A cualificación final virá determinada por un 70% da cualificación obtida na parte teórica e un 30% da cualificación obtida na parte práctica.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

II.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS: Seguirase o mesmo sistema de avaliación que na primeira edición de actas. No exame da segunda edición de actas só se realizará unha proba final obxectiva, cuxa valoración dependerá de si o alumno/a acolleuse ao sistema de avaliación continua e superouno, ou non se acolleu a devandito sistema ou non o superou:

A) Si o alumno/a acolleuse ao sistema de avaliación continua e superouno, pero non aprobou a materia na primeira edición de actas, a nota obtida na proba final representará o 40% da cualificación total. EN TODO CASO, para aprobar a materia, será necesario obter na proba final unha cualificación mínima de 5 sobre 10.

B) Si o alumno/a non se acolleu ao sistema de avaliación continua ou non o superou, a nota obtida na proba final representará o 100% da cualificación total, segundo o anteriormente indicado nos criterios de avaliación da primeira edición de actas.

Así pois, os alumnos que se acolleron ao sistema de avaliación continua e superárono conservarán a cualificación de devandito sistema. Por tanto, si o alumno/a non aprobouse a materia na primeira edición de actas non perde a cualificación obtida ao longo do proceso de avaliación, posto que se conservaría dita nota. Con todo, si o alumno/a non aprobouse a materia nos citados exames finais do Curso Académico (primeira ou segunda edición de actas), pasando a outro Curso Académico diferente, tería que someterse obrigatoriamente a un novo proceso de avaliación continua e realizar a proba final obxectiva. Con isto quérese pór de manifesto que as cualificacións obtidas no proceso de avaliación continua non se gardan dun Curso Académico para outro.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

III.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA: Seguirase o mesmo sistema de avaliación que en primeira e segunda edición de actas. Con todo, na convocatoria de Fin de Carreira só quedarán exentos de realizar a parte práctica da proba final os alumnos que superasen satisfactoriamente a avaliación continua no Curso Académico 2023/2024.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes

* Non terán que realizar a parte práctica -nin no exame final da primeira edición de actas, nin no exame final da segunda edición de actas- os alumnos que superasen satisfactoriamente a avaliación continua. Tampouco terán que realizar a parte práctica na convocatoria de Fin de Carreira os alumnos que superasen satisfactoriamente a avaliación continua no Curso Académico 2023/2024.

** DATAS, HORARIO, LUGAR DAS PROBAS DE AVALIACIÓN E PUBLICACIÓN DAS CUALIFICACIÓN:

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2022/2023 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

*** As titorías do profesorado da materia pode consultarse e/ou solicitarse nos seguintes enlaces:

- Profª Menor Conde, Sara: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/sara-menor-conde/>

- Profª Tobío Rivas, Ana M^a: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/ana-maria-tobio-rivas/>

**** NOTA:

- As horas de clases do grupo B poderán utilizarse para continuar ou complementar as clases do grupo A.
- Poderanse remitir as explicacións dalgúns temas ou cuestións do contido do programa da materia a algún material bibliográfico (manual, capítulo de libro, artigo, etc.) ou outro tipo de documentación.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BROSETA PONT, M. / MARTÍNEZ SANZ, F., **Manual de Derecho Mercantil, II tomos**, última edición, Tecnos,
JIMÉNEZ SÁNCHEZ, G. J. / DÍAZ MORENO, A. (Coords.), **Derecho Mercantil**, última edición, Marcial Pons,
SÁNCHEZ CALERO, F. / SÁNCHEZ-CALERO GUILARTE, J., **Instituciones de Derecho Mercantil, II tomos**, última edición,
Aranzadi-Thomson Reuters,
SÁNCHEZ CALERO, F. / SÁNCHEZ-CALERO GUILARTE, J., **Principios de Derecho Mercantil**, última edición, Aranzadi-
Thomson Reuters,
MENÉNDEZ, A. / ROJO, A. (Dir.), **Lecciones de Derecho Mercantil, II tomos**, última edición, Civitas-Thomson Reuters,
MIRANDA SERRANO, L. M^a, **Bases del Derecho de obligaciones y contratos mercantiles**, última edición, Don Folio
Ediciones,
BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, A. (Dir.), **Contratos mercantiles, II tomos**, 6^a ed., Aranzadi, 2017
BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, R. (Dir.), **Tratado de contratos**, 3^a ed., Tirant lo Blanch, 2020
CUESTA RUTE, J. M^a de la (Dir.), **Contratos mercantiles**, 2^a ed., Bosch, 2009

Complementary Bibliography

URÍA, R. / MENÉNDEZ, A. (Coords.), **Curso de Derecho Mercantil, II tomos**, T. I, 2^a ed., 2006; T. II, 2^a ed., 2007, Civitas,
VICENT CHULIÁ, F., **Introducción al Derecho Mercantil, II tomos**, última edición, Tirant lo Blanch,
GARCÍA-PITA LASTRES, J. L., **Derecho de títulos valores**, Andavira (Tórculo), 2006
MARTÍNEZ SANZ, F. (Dir.), **Manual de Derecho del transporte**, Marcial Pons, 2010

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301
Dereito mercantil I/O03G081V01502

IDENTIFYING DATA**Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos**

Subject	Procesos especiais e métodos alternativos de solución de conflitos			
Code	003G081V01801			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Otero Otero, Blanca			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://blotero@uvigo.gal			
General description	A materia está organizada en dous grandes bloques que abordan o estudo dos procesos especiais, civís e penais, e os métodos alternativos de solución de conflitos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C89	CEI 42 - Coñecer as particularidades dos procesos civís e penais especiais (ou con especialidades) previstos no noso ordenamento xurídico, así como o réxime xurídico dos métodos alternativos de solución de conflitos (MASC).
C90	CEI 43 - Ser capaz de identificar a canle procesual ou extraprosesual máis adecuado para a solución eficaz dos distintos tipos de conflitos, e de interpretar e aplicar correctamente o seu específico réxime xurídico.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A2	B1	C89	D1
O coñecemento por parte do estudante dos procesos civís especiais, dos procesos penais especiais e con especialidades e dos métodos alternativos de solución de conflitos.	A3	B2	C90	D3
	A4	B3		D4
	A5	B4		D5

Contidos

Topic	
INTRODUCCIÓN	Lección 1. OS PROCESOS ESPECIAIS 1. Consideracións xerais. 2. Procesos civís especiais. 2. Procesos penais especiais.

Lección 2. Os PROCESOS PARA O APOIO DAS PERSOAS CON DISCAPACIDADE, DE FILIACIÓN, MATRIMONIO E MENORES

1. Consideracións xerais: a indisponibilidade do obxecto do proceso. 2. A postulación. 3. A intervención do Ministerio Fiscal. 4. Especialidades na tramitación.

Lección 3. Os PROCESOS PARA O APOIO DAS PERSOAS CON DISCAPACIDADE

1. Consideracións xerais. 2. Competencia. 3.1. As partes. 3.2. *Postulación. 3.3. A intervención do Ministerio Fiscal. 3.4. Obxecto do proceso e medidas de apoio á discapacidade. 3.5. Procedemento. 4. Medidas cautelares. 5. Internamento non voluntario por razón de transtorno psíquico.

Lección 4. Os PROCESOS SOBRE *FILIACIÓN, PATERNIDADE E MATERNIDADE E MENORES

1. Procesos sobre *filiación, paternidade e maternidade. 1.1. Competencia. 1.2. As partes. *Legitimación. 1.3. Procedemento. 2. Procesos de menores. 2.1. Competencia. 2.2. As partes. 2.3. Procedemento. 2.4. Ingreso de menores con problemas de conduta en centros de protección específicos. 2.5. Entrada en domicilios e restantes lugares para a execución forzosa das medidas de protección de menores. 2.6. Medidas relativas á restitución ou retorno de menores nos supostos de subtracción internacional. 2.7. A oposición ás resolucións administrativas en materia de protección de menores. 2.8. Procedemento para determinar a necesidade de *asentimento na adopción.

Lección 5. OS PROCESOS MATRIMONIAIS

1. Consideracións xerais. 2. Competencia. 3. As partes. 4. O proceso contradictorio. 5. O proceso *consensual. 6. O proceso para a modificación de medidas.

Lección 6. O PROCESO DE EXECUCIÓN

1. Consideracións xerais. 2. O título executivos. 3. As partes. 4. Competencia. 5. Procedemento.

Lección 7. Os PROCESOS *MONITORIO E *CAMBIARIO

1. Consideracións xerais. 2. O proceso *monitorio. 2.1. Casos en que procede. 2.2. Competencia. 2.3. Procedemento. 3. O xuízo *cambiarario. 3.1. Casos en que procede. 3.2. Competencia. 3.3. Procedemento.

Lección 8. A DIVISIÓN XUDICIAL DE PATRIMONIOS

1. Consideracións xerais. 2. A división da herdanza. 2.1. Competencia. 2.2. As partes. 2.3. Procedemento. 3. A liquidación do réxime económico matrimonial. 3.1. Competencia. 3.2. As partes. 3.3. Procedemento.

Lección 9. O PROCESO DE DESAFIUZAMENTO

1. Consideracións xerais. 2. Competencia. 3. As partes. 4. Procedemento.

PROCESOS PENAIS ESPECIAIS

Lección 10. O AXUIZAMENTO RÁPIDO DE DETERMINADOS DELITOS

1. Ámbito de aplicación. 2. Actuacións da Policía Xudicial. 3. Procedemento.

Lección 11. O PROCESO ANTE O TRIBUNAL DO XURADO

1. Consideracións xerais. 2. Competencia. 3. Os xurados. 4. Procedemento.

Lección 12. O PROCESO PENAL DE MENORES

1. Consideracións xerais. 2. Competencia. 3. Suxeitos ntervinientes. 4. Procedemento.

MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS

Lección 13. OS MÉTODOS ALTERNATIVOS DE SOLUCIÓN DE CONFLICTOS

1. O conflito e os seus modos de solución. 2. Introducción dos Métodos Alternativos de Solución de Conflitos.

Lección 14. A NEGOCIACIÓN E A MEDIACIÓN

1. A negociación. 2. A mediación. 2.1. Concepto. 2.2. Principios. 2.3. O mediador. 2.4. As partes. 2.5. Procedemento.

Lección 15. A ARBITRAXE

1. Consideracións xerais. 2. O procedemento arbitral. 3. A arbitrase de consumo.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	12	25	37
Presentación	5	2.5	7.5
Lección maxistral	32	70	102
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.5	0	0.5
Traballo	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas	<p>Nas clases prácticas levaranse a cabo actividades de:</p> <p>a) Resolución, de xeito autónomo por cada alumno, de casos prácticos formulados por o docente relacionados con os contidos impartidos en as sesións magistrales.</p> <p>b) Actividades de Role Playing relacionadas con os contidos impartidos en as sesións magistrales.</p> <p>c) Elaboración de un proxecto, en grupo e de acordo con as instrucións de o profesor.</p>
Presentación	Nas clases prácticas, os alumnos haberán de expoñer ante o docente os resultados de o proxecto elaborado por grupos.
Lección maxistral	Exposición por parte de o profesor de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro, ou ben por medios telemáticos (correo electrónico institucional, no despacho virtual do campus remoto, moovi) baixo a modalidade de concertación previa.
Resolución de problemas	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro e durante o desenvolvemento das clases prácticas, ou ben por medios telemáticos (correo electrónico institucional, no despacho virtual do campus remoto, moovi) baixo a modalidade de concertación previa.,
Presentación	A atención personalizada aos alumnos prestarase polos docentes nos horarios de tutorías fixados polo centro, ou ben por medios telemáticos (correo electrónico institucional, no despacho virtual do campus remoto, moovi) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas e/ou exercicios	<p>No sistema de avaliación continua levará a cabo unha proba consistente na resolución dun caso práctico que poderá referirse a algún dos contidos das Leccións 1 a 15.</p> <p>A proba realizarase na data establecida polo profesor.</p> <p>A nota obtida nesta proba constituirá o 40% da cualificación final.</p> <p>No sistema de avaliación final, realizarase unha proba consistente na resolución dun caso práctico que poderá referirse a algún dos contidos das Leccións 1 a 15 e que constituirá o 30% da cualificación final. Realizarase na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade.</p> <p>Resultados de aprendizaxe: o coñecemento por parte do estudante dos procesos civís especiais, dos procesos penais especiais e con especialidades e dos métodos alternativos de solución de conflitos.</p>	40	<p>A2 B2 C89 D1</p> <p>A3 B3 C90 D3</p> <p>A4 B4 D4</p> <p>A5 D5</p>

Traballo	No sistema de avaliación continua elaborárase e presentárase un traballo ou proxecto de acordo coas instrucións do profesor. Este traballo haberá de presentarse na data establecida polo profesor. A nota deste traballo constituirá o 20% da cualificación final. Resultados de aprendizaxe: o coñecemento por parte do estudante dos procesos civís especiais, dos procesos penais especiais e con especialidades e dos métodos alternativos de solución de conflitos.	20	A2 A3 A4 A5	B1 C89 C90	D1 D3 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	No sistema de avaliación continua levarán a cabo dúas probas de preguntas obxectivas de contido teórico. A primeira proba referirase ás leccións 1 a 9 e a segunda ás leccións 10 a 15. Cada proba realizarase na data establecida polo profesor. A nota media de ambas constituirá o 40% da nota final. No sistema de avaliación final realizarase unha proba de respostas obxectivas de contido teórico que constituirá o 70% da cualificación final e que se realizará na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. Resultados de aprendizaxe: O coñecemento por parte do estudante dos procesos especiais civís e penais e métodos alternativos de solución de conflitos.	40	A2 A3 A4 A5	C89 C90	D1 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

1. Criterios de avaliación para asistentes primeira edición de actas:

AVALIACIÓN CONTINUA:

Qué alumnos poden someterse ao sistema de avaliación continua? Únicamente poderán someterse ao sistema de avaliación continua quen realizara as probas tipo test, a proba de resolución do caso práctico e a elaboración e presentación dun traballo ou proxecto en grupo, previstos para este sistema.

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do curso académico, habilitárase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

En qué consistirá a avaliación polo sistema de avaliación continua?

Realizaranse as seguintes probas:

1. Dúas probas teóricas nas datas fixadas polo profesor. Estas probas terán un contido teórico. A nota media de ambas dúas constituirá o 40% da calificación final tendo que haberse obtido unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada unha de elas para aprobar a materia polo sistema de avaliación continua.
2. Unha proba consistente na resolución dun caso práctico na data fixada polo profesor. A nota obtida nesta proba constituirá o 40% da calificación final tendo que haberse obtido unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 na mesma para aprobala materia polo sistema de avaliación continua.
3. A elaboración e presentación dun traballo ou proxecto, elaborado dacordo coas instrucións do profesor, na data fixada polo profesor. A nota obtida neste traballo constituirá o 20% da calificación final tendo que haber obtido unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 para aprobala materia polo sistema de avaliación continua.

2. Criterios de avaliación para non asistentes en primeira edición de actas ou que no teñan superado a materia por avaliación continua:

AVALIACIÓN FINAL:

¿Qué alumnos poden someterse ao sistema de avaliación final?

Poden someterse ao sistema de avaliación final:

- a) os alumnos que non se someteran ao sistema de avaliación continua.
- b) Os alumnos que inicialmente decidirán someterse ao sistema de avaliación continua pero non obtiveran unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 en cada unha das probas previstas para este sistema (as dúas probas teóricas, a proba de resolución do caso práctico e a elaboración e presentación dun traballo ou proxecto, dacordo coas instrucións do profesor).

En qué consistirá a avaliación polo sistema de avaliación final?

Realizaranse as seguintes probas:

1. Unha proba teórica na data e hora aprobadas pola Xunta de Facultade. Esta proba terá un contido teórico. A nota media desta proba constituirá o 70 por cento da calificación final, tendo que haberse obtido unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 para aprobala materia polo sistema de avaliación final.

2. Unha proba consistente na resolución dun caso práctico na data e hora aprobadas pola Xunta de Facultade. A nota obtida nesta proba constituirá o 30 por cento da calificación final tendo que haberse obtido unha calificación mínima de 5 puntos sobre 10 na mesma para aprobar a materia por este sistema.

Competencias avaliadas: As mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe: Os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

3. Criterios de avaliación para segunda edición de actas e convocatoria fin de carreira:

Realizaranse as seguintes probas:

1. Unha proba obxetiva na data e hora aprobadas pola Xunta de Facultade. Esta proba terá un contido teórico. A nota desta proba constituirá o 70 por cento da nota final, debendo obter como mínimo un 5 sobre 10.

2. Unha proba consistente na resolución dun caso práctico na data e hora aprobadas pola Xunta de Facultade. A nota desta proba constituirá o 30 por cento da nota final, tendo que obter como mínimo un 5 sobre 10.

Competencias avaliadas: As mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe: Os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudiantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

As titorías do profesorado da materia pode consultarse e/ou solicitarse no seguinte enlace: <http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cortés Domínguez, Moreno Catena, **Derecho Procesal Civil. Parte Especial**, última edición, Tirant lo Blanch,

De la Oliva Santos, Díez Picazo, Vegas Torres, **Ejecución forzosa. Procesos Especiales**, última edición, Centro de Estudios Ramón Areces,

Cortés Domínguez, Moreno Catena, **Derecho Procesal Penal**, última edición, Tirant lo Blanch,

Soletó Muñoz, **Mediación y resolución de conflictos: técnicas y ámbitos**, última edición, Tecnos,

Rodríguez Calvo, Vázquez-Portomeñe Seijas (dirs. y coords.), **La violencia contra la mujer. Abordaje asistencial, médico-legal y jurídico**, Tirant lo Blanch, 2014

Complementary Bibliography

Tirant online,

Westlaw,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito penal e procesual de menores/O03G081V01924

Subjects that it is recommended to have taken before

Sistema xudicial español e proceso civil/O03G081V01403

Dereito procesual penal/O03G081V01601

IDENTIFYING DATA**Dereito mercantil europeo**

Subject	Dereito mercantil europeo			
Code	003G081V01911			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Tobio Rivas, Ana María			
Lecturers	Tobio Rivas, Ana María			
E-mail	atobio@uvigo.es			
Web				
General description	Aproximar ó alumno ó coñecemento do Dereito Mercantil europeo, a súa aplicación ás relacións xurídico-mercantís de dimensión europea, e a súa influencia nos Ordeamentos xurídicos nacionais, tendente a armonización das lexislacións internas dos Estados membros.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C82	CEI 35 - Coñecer os principios xurídicos comunitarios que rexen a creación dun mercado único europeo e as características básicas dalgunhas políticas comunitarias.
C83	CEI 36 - Coñecer a incidencia do Ordenamento xurídico da Unión Europea no Dereito Mercantil, así como a normativa da Unión Europea referida á materia xurídico-mercantil en diversos sectores económicos.
C84	CEI 37 - Ser capaz de manexar fontes xurídico-comunitarias relativas ao ámbito mercantil, identificar problemas xurídicos e solucionarlos segundo a normativa mercantil europea, así como interpretar e analizar criticamente as normas comunitarias referidas a distintos sectores do Dereito mercantil.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
O alumno deberá coñecer e comprender a normativa da Unión Europea referida á materia xurídico-mercantil en diversos sectores económicos,	A1	B1	C82	D1
manexar con soltura as fontes xurídico-mercantil en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-comunitarias referidas ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	A3	B3	C83	D2
	A4	B4	C84	D5

Contidos

Topic	
1. ASPECTOS XERAIS DAS REPERCUSIÓNS DO DEREITO DA UNIÓN EUROPEA NO DEREITO MERCANTIL	1.1. O Dereito Mercantil comunitario 1.2. A incidencia do Dereito Mercantil comunitario no Dereito mercantil nacional dos Estados membros 1.3. Uniformización e armonización: o Dereito Mercantil Europeo
2. MERCADO ÚNICO EUROPEO E LIBERDADES FUNDAMENTAIS	2.1. Do mercado común o mercado interior 2.2. As liberdades fundamentais e a súa interpretación polo TJUE
3. COMPETENCIA DESLEAL E PUBLICIDADE	3.1. Publicidade enganosa e publicidade comparativa 3.2. Prácticas comerciais desleais. A "lista negra"

4. PROPIEDAD INDUSTRIAL E INTELLECTUAL: ARMONIZACIÓN E DEREITOS DE ÁMBITO COMUNITARIO	4.1. A regulación da Propiedade Intelectual na UE e a súa armonización 4.2. Protección das patentes, marcas, deseños ou modelos industriais, denominacións e indicacións xeográficas 4.3. Dereitos de autor e dereitos afíns no mercado interior
5. PROTECCIÓN DOS CONSUMIDORES	5.1. A política europea dos consumidores 5.2. Información e seguridade dos consumidores 5.3. Protección dos intereses xurídicos e económicos dos consumidores 5.4. Especial protección nos contratos de consumo. Contratos a distancia e contratos celebrados fora dos establecementos mercantís
6. CONTRATOS	6.1. Principios do Dereito contractual europeo: hacia a unificación do Dereito privado europeo 6.2. Validez e eficacia dos contratos. Remedios fronte o seu incumprimento
7. SOCIEDADES: ARMONIZACIÓN E SOCIEDADES DE DIMENSIÓN EUROPEA	7.1. A armonización comunitaria do Dereito de Sociedades 7.2. A Sociedade Anónima Europea (SE) 7.3. As agrupacións empresariais na UE. A Agrupación Europea de Interese Económico (AIE) 7.4. Economía social na UE: Asociación Europea (AE) e Sociedade Cooperativa Europea (SCE)
8. SERVICIOS FINANCIEROS: BANCA, MERCADO DE VALORES, SEGUROS	8.1. Mercado único de servizos e servizos financeiros 8.2. Banca 8.3. Mercado de Valores 8.4. Seguros
9. DEREITO COMUNITARIO DA COMPETENCIA	9.1. A normativa comunitaria sobre libre competencia 9.2. Normativa aplicable as empresas: conductas colusorias, abuso de posición de dominio, control de concentracións económicas 9.3. Normativa aplicable as axudas públicas 9.4. Normativa aplicable a sectores específicos
10. TRANSPORTES	10.1. A política europea de transportes 10.2. Transporte de mercancías 10.3. Transporte de persoas

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	30	57	87
Seminario	23	38	61
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Seminario	Distintas actividades destinadas a traballar sobre un tema específico, que permite profundar ou complementar os contidos da materia. Nelas o alumno -xa sexa de forma individual ou en grupo- fai unha exposición oral e/ou escrita sobre un tema proposto; resolve casos prácticos; elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	O profesor manterá entrevistas cos alumnos para asesorarlles nas actividades de aprendizaxe que se propoñan. Así se favorecerá a análise de feitos, caso prácticos ou sucesos reais, coa finalidade de coñecelos, interpretalos, resolvelos, completar coñecementos, e mesmo adestrarse en procedementos alternativos de solución. As titorías poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.
-----------	---

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Lección maxistral	Asistencia e participación activa nas clases. Resultados de aprendizaxe: O alumno deberá coñecer e comprender a normativa da Unión Europea referida á materia xurídico-mercantil en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-mercantís en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-comunitarias referidas ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	20	A1 B1 C82 D1 A4 B3 C83 D2
Seminario	Os alumnos que se sometan a avaliación continua realizarán, o longo das sesións presenciais, exposicións, exercicios, casos prácticos, cuestionarios ... que versarán sobre os contidos da materia obxecto de estudo. Resultados de aprendizaxe: O alumno deberá coñecer e comprender a normativa da Unión Europea referida á materia xurídico-mercantil en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-mercantís en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-comunitarias referidas ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	40	A3 B3 C84 D1 A4 B4 D2
Exame de preguntas obxectivas	Todos os alumnos, con independencia do sistema que adopten (avaliación continua ou non), deberán realizar unha proba obxectiva sobre os contidos da materia. A proba para a avaliación das competencias adquiridas inclúe preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Resultado de aprendizaxe: O alumno deberá coñecer e comprender a normativa da Unión Europea referida á materia xurídico-mercantil en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-mercantís en diversos sectores económicos, manexar con soltura as fontes xurídico-comunitarias referidas a devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	40	A1 B1 C82 D1 A4 C83 D2 D5

Other comments on the Evaluation

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

I.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS.

A) ALUMNOS QUE SE ACOLLAN AO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA. Para superar a avaliación continua deberán:

1) Asistir regularmente ás clases (esíxese unha asistencia mínima dun 80%).

Ademais, avaliarase a participación activa nas clases, seminarios, talleres e demais actividades relacionadas coa materia. Esas actividades representarán un 20% da cualificación final.

2) Realización de actividades de avaliación continua. Esas actividades representarán un 40% da cualificación final.

3) Realizar unha proba final. Esa proba representará un 40% da cualificación total. EN TODO CASO, para aprobar a materia, será necesario obter na proba final unha cualificación mínima de 5 sobre 10.

B) OS ALUMNOS QUE NON SE ACOLLAN AO SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA OU NON O SUPERARON (debido á súa non asistencia regular ás clases na porcentaxe indicada ou a que non realizaron de maneira satisfactoria as actividades propostas) serán avaliados en base a unha única proba final obxectiva que representará o 100% da cualificación total. Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

II.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS:

Na segunda edición de actas só se realizará unha proba final obxectiva, cuxa valoración dependerá de si o alumno/a superase ou non o sistema de avaliación continua:

A) Si o alumno/a acolleuse ao sistema de avaliación continua e superouno, pero non aprobou a materia na primeira edición de actas, a nota obtida na proba final representará o 40% da cualificación total. EN TODO CASO, para aprobar a materia, será necesario obter na proba final unha cualificación mínima de 5 sobre 10.

B) Si o alumno/a non se acolleu ao sistema de avaliación continua ou non o superou, a nota obtida na proba final representará o 100% da cualificación total.

Así pois, os alumnos que se acolleron ao sistema de avaliación continua e superárono conservarán a cualificación de devandito sistema. Por tanto, si o alumno/a non aprobouse a materia na primeira edición de actas non perde a cualificación

obtida ao longo do proceso de avaliación, posto que se conservaría dita nota. Con todo, si o alumno/a non aprobase a materia nos citados exames do Curso Académico (primeira ou segunda edición de actas), pasando a outro Curso Académico diferente, tería que someterse obrigatoriamente a un novo proceso de avaliación continua e realizar a proba final obxectiva. Con isto quérese pór de manifesto que as cualificacións obtidas no proceso de avaliación continua non se gardan dun Curso Académico para outro.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

III.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN DA CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA:

Na convocatoria de Fin de Carreira só se realizará unha proba final obxectiva, cuxa valoración será o 100% da cualificación total.

Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.

Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.

* DATAS, HORARIO, LUGAR DAS PROBAS DE AVALIACIÓN E PUBLICACIÓN DAS CUALIFICACIÓN:

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023/2024 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

**As titorías do profesorado da materia pode consultarse e/ou solicitarse no seguinte enlace:

<http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/ana-maria-tobio-rivas/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

JIMÉNEZ SÁNCHEZ, G. J. / DÍAZ MORENO, A. (Coords.), **Derecho Mercantil**, última ed., Marcial Pons,

ILLESCAS ORTIZ, R., **Derecho Comunitario Económico**, última ed., Colex,

PÉREZ CARRILLO, E.F., **Estudios de Derecho Mercantil Europeo**, 2005, Marcial Pons,

PORTAL DE DERECHO DE LA UNIÓN EUROPEA, eur.lex.europa.eu/,

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LA UE, curia.eu.int/es/index.htm,

DOUE, eurlex.europa.eu/OIndex.do?ihmlang=es,

Tratado de la Unión Europea, Tratado de Funcionamiento y otros actos básicos de la Unión Europea, última ed., Tecnos,

Complementary Bibliography

MIGUEL RODRÍGUEZ, J. / PÉREZ TROYA, A., **Derecho de Sociedades Europeo**, 2019, Aranzadi-Thomson Reuters,

GÓRRIZ LÓPEZ, C. / ARENAS GARCÍA, R. (Coords.), **Libertad de establecimiento y Derecho Europeo**, 2017, Atelier,

BELLO MARTÍN-CRESPO, Mª P. / HERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, F., **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, 2009, Aranzadi-Thomson,

ALBIEZ DOHRMANN, K. J. / PALAZÓN GARRIDO, Mª L. / MÉNDEZ SERRANO, Mª M., **Derecho privado europeo y modernización del Derecho contractual en España**, 2011, Atelier,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito de defensa da competencia/O03G081V01923

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Dereito internacional público/O03G081V01303

Dereito internacional privado/O03G081V01602

Dereito mercantil I/O03G081V01502

IDENTIFYING DATA**Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas**

Subject	Libre circulación de traballadores e políticas sociais europeas			
Code	O03G081V01912			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Fernández Prol, Francisca			
Lecturers	Fernández Prieto, Marta Fernández Prol, Francisca			
E-mail	franfernandez@uvigo.es			
Web				
General description	Estudio da política social europea: normativa social europea, institucións e outros actores da política social europea.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C59	CEI 12 - Coñecer as políticas e o Dereito Social da Unión Europea e a súa repercusión no ordenamento interno.
C60	CEI 13 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos derivados das políticas e o Dereito Social da Unión Europea e abordar a súa solución mediante o manexo e interpretación de fontes xurídicas comunitarias e internas e a doutrina do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea	A1	B1	C59	D1
	A2	B2	C60	D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
	A5			

Contidos

Topic

Tema I. A Unión Europea e a súa Política Social	1. Evolución da política social da Unión Europea. 2. O Tratado da Unión Europea e o Tratado de Funcionamento da Unión Europea. 3. A Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea. 4. O aparello institucional. a) O Consello Europeo. b) A Comisión Europea. c) O Consello da Unión Europea. d) O Parlamento Europeo. e) O Tribunal de Xustiza. f) O Comité Económico e Social. g) Outros. 5 As normas da Unión Europea. a) Dereito orixinario e derivado. b) Regulamentos e Directivas. c) Actos non vinculantes: soft law.
Tema II. A libre circulación de traballadores e outras liberdades fundamentais.	1. A libre circulación de traballadores: contido esencial. O Regulamento 492/2011. 2. Ámbito subxectivo e limitacións. 3. Libre prestación de servizos e libre establecemento. 4. Desprazamentos trasnacionais de traballadores: a Directiva 96/71/CE. A cesión trasnacional de traballadores: a Directiva 2008/104/CE.
Tema III. Os dereitos dos nacionais de terceiros países	1. O Estatuto dos nacionais de terceiros países residentes de longa duración: a Directiva 2003/109/CE. 2. O permiso único de residencia e o traballo de nacionais de terceiros países: a Directiva 2011/98/UE. 3. A posición xurídica subxectiva de nacionais de terceiros países. Especial referencia ao principio de igualdade de tratamento. 4. A prevención e a loita contra a trata de seres humanos e a protección das vítimas: a Directiva 2011/36/UE.
Tema IV. A Seguridade Social dos traballadores migrantes.	1. Marco normativo: Reglamentos 883/2004 e 987/2009. A opción pola coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social.- 2. Aplicabilidade dos Convenios Bilaterais anteriores.- 3. Determinación da normativa aplicable.- 4. Principios de coordinación dos Sistemas nacionais de Seguridade Social: principio de igualdade, principios de conservación e de exportación extraterritorial de dereitos, principios de totalización dos períodos contizados e de prorrateo das prestacións.
Tema V. Crises e reestruturacións de empresas	1. Despedimentos colectivos: a Directiva 1998/59/CE. 2. Dereitos dos traballadores en caso de traspaso de empresa, centros de actividade ou partes de centros de actividade: a Directiva 2001/23/CE. Garantías en caso de insolvencia do empresario: a Directiva 2008/94/CE.
Tema VI. Igualdade e non discriminación. Por sexo. Por outras causas	1. As orixes. O mainstreaming. 2. Igualdade retributiva entre mulleres e homes. 3. Igualdade no acceso e nas condicións de traballo. 4. Carga da proba e disposicións horizontais. 5. Igualdade na Seguridade Social. 6. Conciliación da vida persoal, familiar e laboral e corresponsabilidade entre sexos. 7. Protección da maternidade. 8. Discriminación racial: a Directiva 2000/43. 9. Outras causas de discriminación: a Directiva 2000/78/CE.
Tema VII. Seguridade e saúde no traballo. Xeral	1. A Directiva marco e as Directivas específicas. 2. As obrigas da empresa. Avaliación de riscos e planificación da actividade preventiva. 3. Servizos de protección e prevención. 4. Participación dos traballadores. 5. A Directiva 94/33 relativa á protección dos mozos no traballo.
Tema VIII. Seguridade e saúde no traballo. Tempo de traballo.	1. A Directiva 2003/88/CE; xénese e evolución. 2. Cocepto de tempo de traballo. 3. Límites indispoñíbeis e dispoñíbeis. Opting out. 4. Directivas específicas.
Tema IX. Traballadores atípicos. Dereitos elativos ao contrato de traballo.	1. Contratos a tempo parcial. A Directiva 1997/81/CE. 2. Contratos temporais. A Directiva 1999/70/CE. 3 Referenza a traballadores de empresas de traballo temporal. 4. O Acordo marco europeo do teletraballo. 5. A Directiva 2019/1152, relativa a unas condicións laborais transparentes e previsibles na Unión Europea. 6. A Directiva 2022/2041, sobre uns salarios mínimos adecuados na Unión Europea
Tema X. Información e consulta dos traballadores. Diálogo social e negociación colectiva.	1. Marco xeral: a Directiva 2002/14/CE. Comités de empresa europeos: a Directiva 2009/38/CE. 3. Participación na sociedade anónima e na sociedade cooperativa: as Directivas 2001/86/CE e 2003/72/CE. 4. Referencia ás Directivas de crise e reestruturacións. 5. Os interlocutores sociais europeos. 6. Diálogo social e negociación colectiva. 7. Os Acordos Marco europeos.
Tema XI. A política europea de emprego. Flexiseguridade	1. A Estratexia Europea de Emprego. 2. As directrices xerais de emprego e os plans de acción nacionais. 3. O método aberto de coordinación. 4. A flexiseguridade. 5. A rede EURES. 6. O Fondo Social Europeo
Tema XII. Lei aplicable e competencia xudicial	1. A competencia xudicial. O Regulamento UE/1215/2012. En materia de contrato de traballo. 2. Lei aplicable: O Regulamento 593/2008. Doutrina xudicial. 3. Referencia aos traballadores desprazados.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	33	66
Presentación	1	10	11

Estudo de casos	17	21	38
Estudo de casos	0	1	1
Presentación	0	1	1
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Estudo de casos	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	Entrevistas, conversacións do docente cos alumnos para resolver dúbidas plantexadas como consecuencia da explicación teórica. Poderán desenvolverse presencialmente ou de modo telemático, baixo a modalidade de concertación previa. O horario de tutoría pode consultarse na web do centro: http://dereito.uvigo.es/es/
Estudo de casos	Entrevistas, conversacións do docente cos alumnos para resolver dúbidas plantexadas como consecuencia da resolución de casos prácticos, análises de xurisprudencia... Poderán desenvolverse presencialmente ou de modo telemático, baixo a modalidade de concertación previa. O horario de tutoría pode consultarse na web do centro: http://dereito.uvigo.es/es/
Presentación	Entrevistas, conversacións do docente cos alumnos para resolver dúbidas plantexadas como consecuencia do estudo da temática obxecto de presentación/exposición. Poderán desenvolverse presencialmente ou de modo telemático, baixo a modalidade de concertación previa. O horario de tutoría pode consultarse na web do centro: http://dereito.uvigo.es/es/

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20	A1 B4 C59 A2 C60 A3 A4 A5
	Resultados da aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea		
Estudo de casos	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.	20	A2 B3 C59 D3 A3 B4 C60 D4 A4 D5 A5
	Resultados da aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea		
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2 B1 C59 D1 A3 B2 C60 D4 D5
	Resultados da aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea		

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2 B1 C59 D1 A3 B2 C60 D4 D5
Resultados da aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea			
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	A2 B1 C59 D1 A3 B2 C60 D4 D5
Resultados da aprendizaxe: Coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da Unión Europea, as súas principais fontes e a xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea			

Other comments on the Evaluation

Os alumnos/as poden optar, no prazo de 10 días hábiles seguintes á primeira mensuralidade de actividade docente, entre dous sistemas de avaliación, determinantes da consecución dos seguintes resultados de aprendizaxe: coñecer, comprender, interpretar e analizar críticamente a política social da UE, as súas principais fontes e a Xurisprudencia do Tribunal de Xustiza.

1. Sistema de avaliación continua 2. Sistema de avaliación final

1. Sistema de avaliación continua: Para acollerse ao sistema de avaliación continua e aprobar a materia mediante este sistema, o alumno deberá cumprir os requisitos seguintes: A. Acreditar a asistencia a un 80% das clases [maxistras e grupos medianos], sen que, salvo casos excepcionais [ex. enfermidades de longa duración verificadas con informe médico], se permita xustificar a ausencia. De non acreditar dita asistencia mínima, o alumno/a quedará automaticamente excluído do sistema de avaliación continua, debendo, por tanto, someterse ao sistema de avaliación final. B. Obter unha cualificación de cinco ou superior como nota media ponderada que resulte das cualificacións obtidas nas distintas probas que se realizarán ao longo do cuadrimestre. Ao ser as probas a desenvolver liberatorias para as avaliacións de decembro e xaneiro, esixiráselle ao alumno/a, ademais, que nas distintas probas obteña unha cualificación mínima de 4 (xa que logo, de 4 ou superior).

I. Avaliación decembro-xaneiro: A avaliación da materia ou nota final será o resultado da suma das cualificacións acadadas nas seguintes probas obrigatorias: - 3 Probas tipo test (representando, cada unha delas, o 20% da nota final). Nas datas que se concretarán no cronograma que se facilitará ao comezo do cuadrimestre -aproximadamente nas semanas cinco, dez e quince do cuadrimestre-, os estudantes realizarán tres probas tipo test de preguntas pechadas de elección múltiple (sinalando unha resposta entre un número limitado de posibilidades). As citadas probas tipo test incluírán preguntas de carácter teórico (contidos propios das clases maxistras) e de carácter práctico (contidos propios de grupos medianos), avaliándose dos resultados de aprendizaxe e formación A2, A3, B1, B2, C59, C60, D1, D4, D5. Para aprobar a materia por avaliación continua, a cualificación media dos tres test debe ser polo menos igual a 5 e o alumno deberá obter nas tres probas tipo test unha cualificación polo menos igual a 4. - Probas en grupos medianos (20% da nota final). No marco dos grupos medianos, formularanse distintas tarefas -casos prácticos, comentarios de sentenzas...- que serán entregadas ou expostas en clase segundo os prazos previstos no cronograma previamente facilitado. Procederase á corrección das devanditas tarefas na aula. Con todo, a efectos de cualificación, seleccionaranse dúas tarefas [idénticas para todos- entre todas as formuladas, dos resultados de aprendizaxe e formación A2, A3, A4, A5, B3, B4, C59, C60, D3, D4, D5. - Presentación/exposición de traballos (20% da nota final). O alumno/a realizará e presentará un traballo froito do estudo e investigación dunha temática concreta obxecto da materia, avaliándose dos resultados de aprendizaxe e formación A1, A2, A3, A4, A5, B4, C59, C60.

O alumno que obteña unha cualificación de 5 ou superior na avaliación continua e obtivese unha cualificación de 4 ou superior nas distintas probas quedará exento do exame final. Se o alumno ten suspensa algunha das probas tipo test ou as probas en grupos medianos cunha cualificación inferior a 4, poderá optar por ir ao exame final, na data oficialmente prevista, con toda a materia ou examinarse unicamente da parte suspensa, pero, neste último caso, a cualificación final desa parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (10%) e a obtida posteriormente (90%). En todo caso, se algún alumno, con motivo suficientemente documentado e xustificado -ex. ingreso hospitalario-, non poidese realizar algunha das probas na data prevista, poderá examinarse desa parte noutra data alternativa ou na convocatoria de decembro/xaneiro sen penalización algunha.

II. Avaliación xuño-xullo: Se o alumno/a obtivese unha cualificación superior ao 5 en algunha das probas obrigatorias desenvolvidas durante o cuadrimestre (tipo test, grupos medianos ou exposición de traballos) pero non aprobase a materia na avaliación de decembro-xaneiro por non obter unha cualificación media superior ao 5, poderá conservar na avaliación de xuño-xullo a cualificación das probas aprobadas. Neste caso, o estudante quedará exento na avaliación final, na data oficialmente prevista, da proba ou da parte da proba superada, pero, a cualificación final correspondente á parte suspensa será unha media ponderada entre a primeira cualificación [inferior a 4- (20%) e a obtida posteriormente (80%). En todo caso, o alumno/a poderá optar por someterse ao sistema de avaliación final. A nota obtida na avaliación continua non se

conservará para convocatorias de cursos académicos posteriores. O alumno/a deberá neses casos someterse a un novo proceso de avaliación continua, agás que opte pola avaliación final teórica e práctica.

2. Sistema de avaliación final: O alumno/a que non cumpra os requisitos para acollerse ao sistema de avaliación continua ou que opte por non facelo, terá dereito a ser avaliado en decembro-xaneiro e en xuño-xullo mediante exame final que represente o 100% da cualificación na materia. O citado exame final constará de dúas probas: - Proba de respostas de desenvolvemento (80% da nota final), avaliándose os resultados de aprendizaxe e formación A2, A3, B1, B2, C59, C60, D1, D4, D5. - Estudo de casos/análises de situacións (20% da nota final), avaliándose os resultados de aprendizaxe e formación A1, A2, A3, A4, A5, B3, B4, C59, C60, D3, D4, D5.

Na convocatoria de fin de carreira, o alumno deberá acollerse necesariamente ao sistema de avaliación final.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante. As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NAVARRO NIETO, F., RODRÍGUEZ-PIÑERO ROYO, M., GÓMEZ MUÑOZ, J. M., **Manual de Derecho Social de la UE**, última edición, Tecnos,

MELÉNDEZ MORILLO-VELARDE, L., PÉREZ CAMPOS, A. I., **Materiales de Derecho Social Comunitario, teoría y práctica**, última edición, Tecnos,

NOGUEIRA GUASTAVINO, M., FOTINOPOULOU BASURKO, O., MIRANDA BOTO, J. M., **Lecciones de Derecho Social de la UE**, última edición, Tirant Lo Blanch,

MERCADER UGUINA, J. R., GÓMEZ ABELLEIRA, F. J., **Esquemas de Derecho Social de la UE**, última edición, Tirant Lo Blanch,

APARICIO TOVAR, J, **Introducción al Derecho Social de la Unión Europea**, última edición, Bomarzo,

SCIARRA, S. (Dir.), **Manuale di Diritto Sociale Europeo**, última edición, Giappicheli,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Dereito do traballo e da seguridade social/O03G081V01504

IDENTIFYING DATA**Unión Europea, constitución e medio ambiente**

Subject	Unión Europea, constitución e medio ambiente			
Code	003G081V01913			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Movilla Pateiro, Laura			
Lecturers	Movilla Pateiro, Laura			
E-mail	lauramovilla@uvigo.es			
Web				
General description	O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha dimensión nacional, internacional e comunitaria			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C37	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional
C38	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario
C82	CEI 35 - Coñecer os principios xurídicos comunitarios que rexen a creación dun mercado único europeo e as características básicas dalgunhas políticas comunitarias.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B1	C37	D1
O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha perspectiva nacional, internacional e comunitaria	A2	B2	C38	D2
	A3	B3	C82	D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contidos

Topic

BLOQUE I

Tema 1: A protección do medio ambiente no constitucionalismo europeo	<ol style="list-style-type: none">1. Os precedentes do dereito ambiental do século XIX2. A consolidación do medio ambiente como defensa global e sistemática da natureza3. A tutela do medio ambiente: unha función básica da Unión Europea
Tema 2: A obriga constitucional do conservar o medio ambiente como contido do Estado social: principio reitor da política social e económica	<ol style="list-style-type: none">1. O medio ambiente, ben ou interese colectivo, recoñecido en beneficio directo da sociedade2. Uso racional dos recursos naturais e Estado social
Tema 3: O medio ambiente na Constitución de 1978: o artigo 45 da CE e a súa conexión con outros dereitos constitucionais	<ol style="list-style-type: none">1. A conexión entre medio ambiente e desenvolvemento da persoa2. Dereitos constitucionais conectados co dereito do medio ambiente
Tema 4: Natureza xurídica do dereito a gozar dun medio ambiente adecuado	<ol style="list-style-type: none">1. Matizado carácter do dereito a gozar dun medio ambiente adecuado2. A complexa armazón do medio ambiente e a determinación do lexislador
Tema 5: A función pública de protección do medio ambiente	<ol style="list-style-type: none">1. O mandato expreso do art. 45 aos poderes públicos2. A repartición competencial do medio ambiente e a súa aplicabilidade3. Relevancia da administración local
Tema 6: O dereito ao medio ambiente na xurisprudencia constitucional española	<ol style="list-style-type: none">1. A apertura do recurso de amparo fronte a danos ambientais, sentenza do TC e TEDH2. Incidencia do carácter complexo do medio ambiente na repartición competencial segundo o TC

BLOQUE II

Tema 7: Orixe e evolución do Dereito Internacional do Medio Ambiente	<ol style="list-style-type: none">1. Introducción2. Fase conservacionista3. Fase de loita contra a contaminación4. Fase do desenvolvemento sustentable5. Desenvolvementos recentes
Tema 8: Fontes do Dereito Internacional do Medio Ambiente	<ol style="list-style-type: none">1. Introducción2. Tratados multilaterais ambientais3. Principios xerais do Dereito Internacional do Medio Ambiente4. O soft law e a protección internacional do medio ambiente
Tema 9: A aplicación do Dereito Internacional do Medio Ambiente	<ol style="list-style-type: none">1. A dimensión institucional do Dereito Internacional do Medio Ambiente2. Mecanismos de control da aplicación do Dereito Internacional do Medio Ambiente3. Responsabilidade internacional e mecanismos de resolución de controversias ambientais internacionais
Tema 10: A Unión Europea e o Medio ambiente: a Política de medio ambiente	<ol style="list-style-type: none">1. Orixe e desenvolvemento da política ambiental da UE2. Configuración actual da política ambiental da UE3. O Pacto Verde Europeo
Tema 11: A aplicación da política de medio ambiente da Unión Europea	<ol style="list-style-type: none">1. Os procedementos de adopción da política ambiental da UE2. O control da aplicación da política ambiental da UE
Tema 12: A acción exterior da UE en materia ambiental	<ol style="list-style-type: none">1. A competencia exterior da UE en materia ambiental2. A UE como líder ambiental global

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	50	83
Traballo tutelado	10	29	39
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	8	18	26

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Na sesión maxistral presentarase ao alumno os conceptos fundamentais da materia
Traballo tutelado	Os traballos na aula dividiranse en diversas actividades nas que o alumno adquire un protagonismo fundamental. Estas actividades centraranse, basicamente, na realización de prácticas e exposición de traballos nas que o alumno debe saber manexar os diferentes instrumentos xurídicos: nacionais, internacionais e europeos

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral Tanto na sesión maxistral como no horario de tutorías o alumno poderá expor todas as cuestións ou dúbidas relativas á materia. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa. Prof.ª Laura Movilla: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/laura-movilla-pateiro/>; Prof. Jaime Pintos: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/jaime-antonio-pintos-perez/>

Traballo tutelado Tanto nas sesións de traballo en aula como nas tutorías o alumno poderá expor todas as dúbidas relativas ás prácticas expostas. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros da plataforma de teledocencia ...) baixo a modalidade de concertación previa. Prof.ª Laura Movilla: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/laura-movilla-pateiro/>; Prof. Jaime Pintos: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/jaime-antonio-pintos-perez/>

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante 2 probas escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento sobre epígrafes do programa. A mediados do primeiro cuadrimestre, unha vez terminada a impartición da materia pola área de Dereito Constitucional terá lugar o primeiro exame parcial, que se valorará cun máximo de 4 puntos (40%). Unha vez terminado o cuadrimestre e o segundo bloque da materia impartido na segunda metade do cuadrimestre pola área de Dereito Internacional, celebrarase o exame teórico parcial desta parte na data de celebración do exame aprobada en Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 para a convocatoria de xaneiro. Igual que o anterior, este exame valorarase até un máximo de 4 puntos (40%).	80	A1 B1 C37 A2 B2 C38 A3 B3 C82 A4 B4 A5
	Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha perspectiva nacional, internacional e comunitaria		
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo na aula valorarase en atención aos traballos prácticos que serán obxecto de exposición na aula. Esta proba valorarase até un máximo de 2 puntos (20%) -1 punto (10%) por área de coñecemento-	20	A1 B1 C37 D1 A2 B2 C38 D2 A3 B3 D3 A4 B4 D4 A5 D5
	Resultados de aprendizaxe: O obxectivo desta materia é que o alumno sexa capaz de comprender, analizar e manexar a complexa, diversa e dispersa regulación do medio ambiente, desde unha perspectiva nacional, internacional e comunitaria		

Other comments on the Evaluation

Esta materia impartirase por dúas áreas de coñecemento: Dereito Constitucional e Dereito Internacional Público. A área de Dereito Constitucional impartirá esta materia durante a primeira metade do primeiro cuadrimestre (bloque I) e a área de Dereito Internacional Público durante a segunda metade do primeiro cuadrimestre (bloque II).

Esta materia ten dúas modalidades de avaliación: continua e final. Neste sentido, habilitarase un prazo de 10 días ao comezo do cuadrimestre para que o alumnado matriculado, manifieste, formalmente, o sistema de avaliación que desexa seguir.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CONTINUA PARA 1ª EDICIÓN DE ACTASO alumnado que opte pola avaliación continua, realizará ao longo do curso as diferentes probas descritas na apartado avaliación desta guía, é dicir: 1) un exame parcial a metade de cuadrimestre sobre o temario explicado na primeira metade (correspondente á área de Dereito Constitucional, temas 1 a 6); 2) outro exame parcial na data establecida no calendario de exames da Facultade para a convocatoria de Xaneiro (correspondente á área de Dereito Internacional Público, temas 7 a 12), así como 3) a resolución de casos prácticos que se exporán nos grupos medianos. Para poder seguir a modalidade de avaliación continúa o alumnado deberá asistir a un 80% das clases prácticas, nas que se poderá conseguir un máximo de 2 puntos (1 por cada área). Con cada un dos 2 exames parciais os alumnos poderán conseguir un máximo de 4 puntos. Será necesario alcanzar polo menos 2 puntos en cada un deles.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN FINAL PARA 1ª EDICIÓN DE ACTASAqueles alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba para realizar, modalidade avaliación final, constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento, así como a resolución dun caso práctico. A proba escrita cualificarase sobre un máximo de 8 puntos (4 puntos por cada área de coñecemento) e a resolución do caso práctico sobre un máximo de 2 (1 punto por cada área de coñecemento). A nota da resolución do caso

práctico só llo seu sumará á da proba escrita a condición de que a cualificación obtida nesta sexa igual ou superior a 4, sendo necesario superar as dúas partes do exame (é dicir, alcanzar polo menos un 2 nas preguntas de cada unha das dúas áreas de coñecemento). En todo caso, as competencias e resultados de aprendizaxe avaliados serán os mesmos que no sistema de avaliación continua.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARRERA1. Os alumnos que, optando polo sistema de avaliación continua non superen a materia na primeira oportunidade, conservaráselles a nota das clases prácticas e, no seu caso, do exame parcial que superasen (para o exame de xuño e no seu caso, seguinte curso académico), tendo que realizar exclusivamente e con carácter obrigatorio, o exame parcial da área de coñecemento que non superasen, do mesmo xeito que na primeira oportunidade. Só se sumará a cualificación das clases prácticas e do parcial superado se no exame parcial da área de coñecemento correspondente alcánzase unha nota igual ou superior a 2 puntos (sobre 4). As competencias e resultados de aprendizaxe avaliados serán os mesmos que na primeira edición de actas.2. Aqueles alumnos que optasen polo sistema de avaliación final, o sistema de avaliación será o que se establece nos criterios de avaliación final 1ª edición de Actas.3. A avaliación correspondente á Convocatoria Fin de carreira será igual que a da modalidade de sistema de avaliación final descrita nesta guía. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes materias serán as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2023-2024.

Publicación das cualificacións: As cualificacións publicaranse no plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o alumnado matriculado.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Díez de Velasco, M, **Instituciones de Derecho Internacional Público**, Última edición,

Rodrigo, A.J, **El desafío del Desarrollo sostenible**, 2015,

Juste Ruiz, J; Castillo Daudí, M, **La protección del medio ambiente en el ámbito internacional y en la Unión Europea**, 2014,

Atienza García, J.F, **Manual de Derecho Ambiental**, 2001,

Díez Picazo, L.M, **Constitucionalismo de la Unión Europea**, 2002,

Ruiz Rico, G, **El derecho constitucional del medio ambiente: Dimensión jurisdiccional**, 2001,

Complementary Bibliography

Bustillo Bolado, R.O; Gómez Manresa, M.F, **Desarrollo sostenible: análisis jurisprudencial y políticas públicas**, 2014,

Kramer, L y otros, **Derecho medioambiental de la Unión Europea**, 2009,

Kramer, L, **EU Environmental Law**, 2015,

Juste Ruiz, J, **Derecho Internacional del Medio Ambiente**, 2000,

Lozano Cutanda.B, **Derecho ambiental administrativo**, 2003,

Alzaga, O, **Comentarios a las leyes políticas. Constitución Española de 1978, vol. IV**, 1985,

Bodansky, D, **The art and craft of International Environmental Law**,, 2011,

Peeters, M and Eliantonio, M. (edits.), **Research Handbook on EU Environmental Law**, 2020,

Hey, E, **Advanced introduction to International Environmental Law**, 2016,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Dereito internacional público/O03G081V01303

IDENTIFYING DATA**Dereito tributario da Unión Europea e internacional**

Subject	Dereito tributario da Unión Europea e internacional			
Code	O03G081V01914			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Siota Álvarez, Mónica			
Lecturers	Freire Gallego, Javier Siota Álvarez, Mónica			
E-mail	msiota@uvigo.es			
Web				
General description	Unha vez superado o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos ("Dereito Financeiro e Tributario I" de 3º Curso), e tras abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario II" de 4º Curso), o "Dereito tributario da Unión Europea e Internacional" céntrase nun sector do ordenamento xurídico de crecente interese socio económico. A pertenza de España á Unión Europea e a emanación de normas tributarias polas institucións da Unión Europea, con clara incidencia nos ordenamentos nacionais, serán obxecto de especial atención nesta materia. Ao mesmo tempo estudaranse, no plano do Dereito internacional tributario, os fundamentos e fins dos Convenios de dobre imposición, así como as medidas e solucións que ofrece o ordenamento xurídico para potenciar o intercambio de información tributaria entre países e loitar contra a fraude fiscal a escala global.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
C67	CEI 20 - Coñecer as implicacións xurídico-tributarias da pertenza de España á Unión Europea.
C68	CEI 21 - Coñecer os fundamentos e fins dos Convenios de dobre imposición, así como as medidas e solucións que ofrece o ordenamento xurídico para potenciar o intercambio de información tributaria entre países e loitar contra a fraude fiscal a escala global.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional	A2	B1	C67	D1
	A3	B2	C68	D3
	A4	B3		D4
	A5			D5

Contidos

Topic

PRIMEIRA PARTE: DEREITO TRIBUTARIO DA UNIÓN EUROPEA	<p>1.- O poder normativo tributario da Unión Europea.</p> <p>2.- Os recursos propios da Unión Europea.</p> <p>3.- Os impostos indirectos harmonizados. Renda de aduanas.</p> <p>4.- As Directivas da Unión Europea no ámbito da imposición directa.</p> <p>5.- A fiscalidade ambiental.</p> <p>6.- A cooperación entre Administracións tributarias dos Estados membros.</p>
SEGUNDA PARTE: DEREITO INTERNACIONAL TRIBUTARIO	<p>7.- Os Convenios de Dobre Imposición Internacional: concepto, finalidade e interpretación. Os modelos de convenio (OCDE, ONU).</p> <p>8.- A residencia, o principio de non discriminación fiscal e as medidas antiabuso.</p> <p>9.- Os paraísos fiscais e as medidas antifraude.</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	65	98
Seminario	17	32	49
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Observación sistemática	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos da materia obxecto de estudo.
Seminario	Distintas actividades destinadas a traballar sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. E nas que o alumno -xa sexa de forma individual ou en grupo-: fai unha exposición oral e/ou escrita sobre un tema proposto; resolve casos prácticos aplicando e interpretando Dereito tributario; elabora informes xurídicos, etc.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolverán as dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias perseguidas. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Catro exames tipo test previstos, exclusivamente, para as/os alumnas/os que se sometan ao sistema de avaliación continua (cada un deles supoñerá un 17,5% da cualificación final). A nota media dos distintos exames tipo test constituirá para ditas/os alumnas/os o 70% da súa nota final.	70	A2 B1 C67 D1 A3 B2 C68 D3 A4 B3 D4 A5 D5
Observación sistemática	Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional. O profesorado, a través de diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a participación activa e a calidade das intervencións deste tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios. A participación activa e de calidade do alumnado sometido a avaliación continua suporá o 10% da súa cualificación final.	10	A2 B1 C67 D1 A3 B2 C68 D3 A4 B3 D4 A5 D5
	Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional.		

Exame de preguntas de desenvolvemento	Prueba final escrita que representa el 20% de la nota para las/os alumnas/os que se sometan a evaluación continua. Quien, después de someterse al sistema de evaluación continua, hubiese obtenido en esta última una nota final mínima de 5 sobre 10 no estará obligado a realizar la prueba final escrita de respuesta corta como requisito necesario para superar la materia.	20	A2 B1 C67 D1 A3 B2 C68 D3 A4 B3 D4 A5 D5
---------------------------------------	--	----	---

Para las/os alumnas/os que NO se sometan al sistema de evaluación continua, la prueba final escrita de respuesta corta representa el 100% de su nota.

Resultado de aprendizaje: Conocer, interpretar y aplicar las normas reguladoras del Derecho tributario de la Unión Europea e internacional.

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS AVALIACIÓN 1ª EDICIÓN DE ACTAS

1.- Conforme establece o Regulamento de Avaliación da Universidade de Vigo (aprobado polo Claustro do 18 de abril de 2023), o/a alumno/a deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua consonte o procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro.

Para ese efecto, na Facultade de Dereito, unha vez transcorrido un mes desde o comezo do cuadrimestre, abriase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, de forma fidedigna, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

2.- O/a alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado/a conforme aos seguintes criterios: proba final escrita de resposta curta (20%), catro probas de avaliación continua de tipo test (70%), e participación activa e de calidade (10%), nos que se avaliarán todas as competencias da materia.

Pero o/a alumno/a que obtivese unha nota mínima de 5 sobre 10, tras sumar as cualificacións obtidas nas catro probas de avaliación continua de tipo test (70%) e a participación activa e de calidade (10%), non estará obrigada/o a realizar a proba escrita de resposta curta (20%) como requisito necesario para superar a materia.

3.- Para as/os alumnas/os que NON se sometan ao sistema de avaliación continua, a proba final escrita de resposta curta representará o 100% da súa cualificación, e nela avaliaranse todas as competencias da materia.

4.- Os resultados da aprendizaxe tanto para o alumnado que se somete a avaliación continua como para o que non o fai serán os mesmos: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional.

CRITERIOS AVALIACIÓN 2ª EDICIÓN DE ACTAS

1.- Na segunda edición de actas, tanto os alumnos que se someteron a sistema de avaliación continua, como os que non o fixeron, realizarán unha proba escrita, de resposta curta, que representará o 100% da cualificación das/os alumnas/os que concorran ao devandito exame, e nela avaliaranse todas as competencias da materia.

2.- Os resultados da aprendizaxe tanto para o alumnado que se somete a avaliación continua como para o que non o fai serán os mesmos: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional.

CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA

O exame de fin de carreira consistirá nunha proba escrita, de resposta curta, que representará o 100% da cualificación das/os alumnas/os que concorran ao devandito exame, e nela avaliaranse todas as competencias da materia.

Os resultados da aprendizaxe serán: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do Dereito tributario da Unión Europea e internacional.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación, aprobado pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/24.

As cualificacións publicaranse na plataforma MOOVI, con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudiantado matriculado.

AS TITORÍAS DO PROFESORADO QUE IMPARTE A MATERIA PODERÁN CONSULTARSE E/O

SOLICITARSE EN: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

PÉREZ ROYO, F. (Director), **Curso de Derecho Tributario. Parte especial**, Última edición, Tecnos, 2023

Complementary Bibliography

FALCÓN Y TELLA, R. y PULIDO GUERRA, E., **Derecho Fiscal Internacional**, Última edición, Marcial Pons, Última edición

CARMONA, N. (Director), **Convenios fiscales internacionales y fiscalidad de la Unión Europea**, Última edición, CISS, Última edición

CALDERÓN CARRERO, J. M., **Derecho tributario de la Unión Europea**, Wolters Kluwer, 2019

BARREIRO CARRIL. M. C., **Los impuestos directos y el derecho de la Unión Europea : la armonización negativa realizada por el TJUE**, Instituto de Estudios Fiscales, 2012

DE JUAN CASADEVALL, J., **El principio de no discriminación fiscal como instrumento de armonización negativa**, Aranzadi, 2010

Recomendación

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

Dereito internacional público/O03G081V01303

Dereito financeiro e tributario I/O03G081V01603

Dereito financeiro e tributario II/O03G081V01701

IDENTIFYING DATA**Litigación internacional e sostibilidade**

Subject	Litigación internacional e sostibilidade			
Code	003G081V01915			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Michinel Álvarez, Miguel Ángel			
Lecturers	Michinel Álvarez, Miguel Ángel			
E-mail	michinel@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia preténdese achegar ao alumnado ao fenómeno do denominado desenvolvemento sustentable desde a perspectiva xurídica internacional			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C48	CEI 1 - Comprender e coñecer o conxunto normativo internacional da sustentabilidade composto por convenios e por regulación ou formularios promovidos por organizacións non gobernamentais.
C49	CEI 2- Ser capaz de identificar os problemas xurídicos propios do Dereito internacional do desenvolvemento sustentable, abordando a súa solución de modo interdisciplinar, así como ser capaz de interpretar e analizar críticamente os aspectos xurídico-técnicos propios da litigación internacional.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer e poder manexar as normas e a xurisprudencia relativa aos litixios sobre sustentabilidade que presentan elemento estranxeiro	A2	B1	C48	D1
	A3	B2	C49	D2
	A4	B4		D5
	A5			

Contidos

TEMA 1. ASPECTOS XERAIS	1. Concepto, historia e fontes do desenvolvemento sustentable. 2. Desenvolvemento sustentable e Dereito internacional privado: Estados ou empresas en relacións de internacionalidade cos cidadáns.
TEMA 2. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN INTERNACIONAL SOBRE MEDIO AMBIENTE.	1. O Dereito internacional ambiental. 2. A responsabilidade civil internacional por danos ao medio ambiente.
TEMA 3. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN INTERNACIONAL SOBRE DEREITOS HUMANOS	1. Dereito internacional privado e protección dos Dereitos humanos. 2. Estranxeiría e Dereitos humanos.
TEMA 4. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN INTERNACIONAL SOBRE CONSUMO.	1. En relación coa protección internacional dos consumidores. 2. En relación coas accións colectivas internacionais.

TEMA 5. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN INTERNACIONAL SOBRE TRABALLO.	1. En relación coa protección internacional do traballador. 2. En relación co traballador estranxeiro.
TEMA 6. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN INTERNACIONAL SOBRE PROPIEDAD INTELLECTUAL.	1. En relación coa defensa do patrimonio tradicional a través da propiedade intelectual. 2. En relación coa propiedade intelectual como monopolio da industria cultural.
TEMA 7. SUSTENTABILIDADE E LITIGACIÓN SOBRE INVESTIMENTOS ESTRANXEIROS.	1. En relación cos aspectos materiais do Dereito internacional de investimentos. 2. En relación cos aspectos procesuais da arbitraje de investimentos.
Tema 8. LITIXIOS INTERNACIONAIS ENTRE ESTADOS RELATIVOS Ao DESENVOLVEMENTO SUSTENTABLE	-

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	20.9	20.9	41.8
Lección maxistral	31.5	31.5	63
Exame de preguntas obxectivas	1.1	12.1	13.2
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	20	21
Debate	1	10	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado recibe atención personalizada nas titorías. Poderán facerse telemáticamente previa concertación
Resolución de problemas	O alumnado recibe atención personalizada nas titorías. Poderán facerse telemáticamente previa concertación

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse distintas probas teóricas de resposta curta ao longo do curso, para evidenciar que o alumnado adquire as competencias sinaladas. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece e pode manexar as normas e a xurisprudencia relativa aos litixios sobre sustentabilidade que presentan elemento estranxeiro	40	A2 B1 C48 A3 B2 A5 B4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. Como resultado da aprendizaxe, o alumnado coñece e pode manexar as normas e a xurisprudencia relativa aos litixios sobre sustentabilidade que presentan elemento estranxeiro	40	B4 C49 D2 D5
Debate	Proba que se realizará baixo a modalidade dun debate teórico sobre temas do programa, un debate sobre un litixio real ou ficticio, ou ben unha exposición sobre algún tema do programa	20	B4 C49 D2 D5

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CONTINUA PARA 1ª EDICIÓN DE ACTAS:

En avaliación continua, realizarase un mínimo de dous parciais liberatorios que valerán un 40% da nota final en conxunto (20% cada un), coa metodoloxía "exame de preguntas obxectivas", de cara a coñecer e poder manexar as normas e a xurisprudencia relativa aos litixios sobre sustentabilidade que presentan elemento estranxeiro, como resultado da aprendizaxe.

Ademais, realizaranse polo menos dúas probas de tipo práctico que valerán outro 40% da nota final en conxunto (20% cada unha), coa metodoloxía "resolución de problemas e/ou exercicios", de cara tamén ao dito resultado de aprendizaxe. O 20% restante da nota procederá da asistencia a clase e da participación nos debates e nas actividades que se organicen, coa metodoloxía de "debate" e de cara asemade aos resultados de aprendizaxe expostos.

O conxunto das probas previstas axustaranse ás competencias descritas no apartado correspondente desta guía docente, que resultarán avaliadas como consecuencia daquelas.

Non se exige cualificación mínima e as probas non son recuperables, agás circunstancias excepcionais. Para puntuar no apartado de "debate" requírese unha asistencia mínima equivalente ao 80% das clases.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN FINAL PARA 1ª EDICIÓN DE ACTAS:

O alumnado que non supere a avaliación continua ou que non a siga por calquera motivo será avaliado mediante un exame final teórico por valor do 50% da nota e outro práctico por valor doutro 50%, segundo as convocatorias que se publiquen por parte do decanato da Facultade para o curso 2023-2024, consonte as metodoloxías e cara á obtención dos mesmos resultados de aprendizaxe e avaliación de competencias descritas no apartado anterior.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA:

Para a segunda edición de actas e fin de carreira aplicarase o mesmo sistema descrito no apartado anterior.

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

O alumnado que, a xuízo do profesor, incumpla o compromiso ético esixido pola Universidade de Vigo en relación coa realización de probas, será automaticamente expulsado da avaliación continua, sen prexuízo de outras accións que poidan derivar da súa conduta.

As titorías do profesorado da materia pode consultarse e/ou solicitarse no/ seguinte/s enlace/s: <http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/miguel-angel-michinel-alvarez/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Garcimartín Alférez, Francisco J., **derecho internacional privado**, derradeira, civitas, ---

Complementary Bibliography

Fernandez Rozas, José Carlos, **derecho internacional privado**, derradeira, Civitas-Thomson Reuters, ---

Calvo Caravaca, Alfonso Luis, **derecho internacional privado**, derradeira, Comares, ---

Velázquez Pérez, Rafael- Andrés, **Claves para una regulación integral del desarrollo sostenible en Cuba**, 978-84-9772-246-9, derradeira, Dykinson, ----

Recomendacións

Other comments

Téñase en conta que os contidos previstos no apartado correspondente desta guía docente desenvolven os descritores básicos da materia incluídos na memoria do grao en Dereito, sendo a correspondencia entre ambos os como segue:

- Caracterización básica do Dereito internacional do desenvolvemento sustentable (Tema 1 pregunta 2)
- Litigación internacional e dimensión ambiental: aspectos xerais (Tema 2 pregunta 1)
- Litigación internacional e dimensión ambiental: casos paradigmáticos (Tema 2 pregunta 2).
- Litigación internacional e dimensión social: aspectos xerais. (Tema 5)
- Litigación internacional e dimensión social: casos paradigmáticos. (Tema 4))
- Arbitraje internacional e sustentabilidade: aspectos xerais. (Tema 8)
- Arbitraje internacional e sustentabilidade: casos paradigmáticos (Temas 6 e 7).

IDENTIFYING DATA**Legal arguments & interpretation**

Subject	Legal arguments & interpretation			
Code	003G081V01921			
Study programme	Grado en Derecho			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4th	1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish			
Department				
Coordinator	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
Lecturers	Bonorino Ramírez, Pablo Raúl			
E-mail	pbonorino@hotmail.com			
Web				
General description	The subject aim is to offer theoretical tools to improve the argumentative and interpretative practices of the students. English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English.			

Training and Learning Results

Code				
A1	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.			
A2	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.			
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.			
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.			
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.			
B1	To know the function of the Law as a regulating system of social relations.			
B2	To know the different manifestations of the Law in their historical development and in their present-day incarnations.			
B3	To be able to use the constitutional principles and values as tools for the interpretation of the law and to acquire the skills to argue in juridical terms.			
B4	To be able to identify juridical problems and to suggest solutions from an interdisciplinary perspective.			
C58	CEI 11 □ To know the main contemporary theories of juridical interpretation and argumentation.			
D1	Analysis and synthesis skills for the development and defense of arguments, as well as skills for organizing, planning and using time in pressure situations.			
D2	Use of foreign languages in activities from different courses.			
D3	Ability to make decisions independently, leadership skills, ability to do co-operative teamwork, interpersonal skills that are helpful in professional and social situations.			
D4	Ability to behave ethically and with social responsibility as a citizen and as a professional, respecting diversity and multiculturalism.			
D5	To be able to solve problems and interpret data from reality with their associated meanings, and to establish links with the different branches of the juridical order.			

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
The basic goal of this subject is the use of logic and legal argumentation for the peaceful resolution of social conflicts	A1	B1	C58	D1
	A2	B2		D2
	A3	B3		D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contents

Topic	
-------	--

I. DISAGREEMENTS and DEBATES	<ol style="list-style-type: none"> 1. The concept of disagreement 1.1 Classification of disagreements 1.2 Analyses of disagreements 2. Disagreements no genuine <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Merely verbal Disagreements 2.2 Definition and verbal disagreements 3. Argumentative exchanges <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Differences of opinion 3.2 Disagreements and debate 4. The argumentation in debates
II. LEGAL ARGUMENTATIONS	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identification and reconstruction of arguments 2. The reconstruction of argumentations 3. A paradigmatic case of legal reasoning: the judicial sentence 4. Judicial sentence and stock issues 5. Reconstruction of judicial argumentations
III. DEDUCTIVE LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. Validity and logical form 2. Deductive plain Arguments <ol style="list-style-type: none"> 2.1 The modus ponens 2.2 The modus tollens 2.3 The hypothetical argument 2.4 The disjunctive argument 2.5 The dilemma 3. Deductive complexes Arguments 4. The deductive chains 5. The complex valid forms <ol style="list-style-type: none"> 5.1 The reduction to the absurd 6. Syllogisms
IV. INDUCTIVE LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. The field of the probability 2. What is an inductive argument? 3. Some erroneous conceptions on the induction 4. The inductive strength of an argument 5. Induction and probability 6. Inductive Arguments 7. The inductive forms more usual in the legal practice <ol style="list-style-type: none"> 7.1 Inferences by enumeration 7.2 The analogy 7.3 The abduction
V. INFORMAL LOGIC	<ol style="list-style-type: none"> 1. The fallacies in the legal argumentation 2. A dialogic model <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Rational Dialogue 2.2 Positive and negative Rules 2.3 The burden of proof in oral debates 3. Informal Fallacies <ol style="list-style-type: none"> 3.1 The appeals to the authority 3.2 The personal attacks 4. Interrogations <ol style="list-style-type: none"> 4.1 Questions, replies and answers 4.2 Types of questions 4.3 Presuppositions, questions and fallacies 4.4 Evaluation of interrogations
VI. THEORIES OF ARGUMENTATION	<ol style="list-style-type: none"> 1. The theories of the contemporary legal argumentation 2. Constitutional principles and legal argumentation 3. Descriptive and normative models <ol style="list-style-type: none"> 3.1 The theory of Arnio 3.2 The theory of Alexy 3.3 The theory of MacCormick 3.4 The theory of Toulmin 4. The rhetoric <ol style="list-style-type: none"> 4.1 Topical and rhetorical 4.2 Perelman and the new rhetoric

VII. THEORIES OF INTERPRETATION

1. What is to interpret?
2. Interpretation and meaning
3. The contemporary theories of the legal
 - 3.1 The position of Kelsen
 - 3.2 The position of Ross
 - 3.3 The position of Hart
 - 3.4 The position of Dworkin
4. Interpretation and legal dogmatic
5. Interpretation and application of law
6. Interpretation and argumentation
 - 6.1 interpretative Arguments

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Problem solving	16	24	40
Autonomous problem solving	3	12	15
Lecturing	26	41	67
Essay questions exam	2	15	17
Problem and/or exercise solving	4	3	7
Debate	2	2	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Problem solving	Comprehension tasks based on the application of acquired knowledge to practically relevant situations.
Autonomous problem solving	Practical work.
Lecturing	Oral exhibition complemented with the use of audiovisual means headed to the students, with the purpose to transmit knowledges and facilitate the learning.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Problem solving	Resolution of theoretical and practical doubts. The tutorials will be carried out using all the technical means available, according to the needs of the students, and by prior arrangement.
Autonomous problem solving	The tutorials will be carried out using all the technical means available, according to the needs of the students, and by prior arrangement.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Essay questions exam	Application of the knowledge of the subject to situations of practical relevance. Learning outcome assessed: The basic objective of this subject is the use of legal basic objective of this subject is the use of legal logic and argumentation for the peaceful resolution of social conflicts.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C58	D1 D2 D3 D4 D5
Problem and/or exercise solving	Resolution of practical cases	30	A1 A2 A4			D1 D3
Debate	Exhibition and debate	30	A1 A2 A3	B3 B4	C58	D4

Other comments on the Evaluation

1. ASSESSMENT CRITERIA FOR ASSISTANTS IN THE 1ST EDITION OF ACTS. Theoretical and practical part: To pass the *Argumentation and Legal Interpretation* subject will be necessary to pass both the theoretical and practical parts. The tests are specified in the previous sections.

2. ASSESSMENT CRITERIA FOR NON-ATTENDEES OF THE 1ST EDITION OF ACTS. An objective test is consisting of a final written exam on the subject. The exam requires answer questions, case solving and debate.

3. ASSESSMENT CRITERIA FOR THE 2ND EDITION OF ACTS AND THE END OF THE PROGRAMME. The acquisition of competencies in the second edition will be assessed through an objective test consisting of a final written examination of the competencies. The exam requires answer questions, case solving and debate. In the tests mentioned above, the competencies not previously acquired and which are the same as those required in the previous assessments will be assessed. The parts - theoretical or practical - of the subject approved in the continuous assessment will be retained. The learning outcomes to be assessed are the use of logic and legal Argumentation for the peaceful resolution of social conflicts (CB1,2,3,4,5; CG1,2,3,4; CE58 and CT1,2,3,4,5).

The dates, times and place of the evaluation tests of the different calls will be those indicated in the calendar of exams approved by the Faculty Board for the academic year 2023-2024 and related documentation.

The qualifications will be published on the internal platform or official virtual classroom of the University of Vigo with access limited to the teaching staff of the subject and the enrolled students.

If it is necessary, for exceptional reasons, to modify or clarify the examination methods outlined in the guide, such modifications or clarifications will be published on the same online support.

Once the period of one month has elapsed from the beginning of the term in which the subject is taught, a period of 10 working days will be allowed for registered students to formally express their intention to participate in the continuous assessment system.

The tutorships of the professors of the subject can be consulted and/or requested in the following link: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/pablo-raul-bonorino-ramirez/>

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Análisis lógico y derecho**, CEC,
- Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Argumentación en debates**, SPUV,
- Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **Introducción a la lógica jurídica**, Ediciones Suárez,
- Bonorino Ramírez, Pablo Raúl, **El imperio de la interpretación**, Dykinson,
- Alchourrón, C. y Bulygin, E., **Introducción a la metodología de las ciencias jurídicas y sociales**, Astrea,
- Atienza, Manuel, **Las razones del derecho**, CEC,
- García Amado, Juan Antonio, **El derecho y sus circunstancias. Nuevos ensayos de filosofía jurídica**, Universidad del Externado,
- Feteris, Evelin, **Fundamentos de la argumentación jurídica. Revisión de las teorías sobre la justificación de las decisiones judiciales**, Universidad del Externado,
- Copi, Irving M., y Cohen, Carl, **Introducción a la lógica**, Limusa,
- Lifante Vidal, Isabel, **La interpretación jurídica en la teoría del derecho contemporánea**, CEC,
- Marmor, Andrei, **Interpretación y teoría del derecho**, Gedisa,
- Aarnio, Aulis, **Lo racional como razonable. Un tratado sobre la justificación jurídica**, CEC,
- Hernández Marín, Rafael, **Interpretación, subsunción y aplicación del derecho**, Marcial Pons,
- Iturralde Sesma, Victoria, **Aplicación del derecho y justificación de la decisión judicial**, Tirant lo Blanch,
- Vernengo, Roberto, **La interpretación literal de la ley**, Abeledo-Perrot,
- Gimeno Presa, María Concepción, **Interpretación y derecho. Análisis de la obra de Riccardo Guastini**, Universidad del Externado,
- Guastini, Riccardo, **Distinguiendo. Estudios de teoría y metateoría del derecho**, Gedisa,
- Alexy, Robert, **Teoría de la argumentación jurídica. La teoría del discurso racional como teoría de la fundamentación jurídica**, CEC,
- Rodríguez Boente, Sonia, **La justificación de las decisiones judiciales. El artículo 120.3 de la Constitución Española**, SPUSC,
- Perelman, Chaim, **Tratado de la argumentación. La Nueva Retórica**, Gredos,
- Atienza, Manuel, **Tratado de argumentación jurídica**, Trotta,
- Gascón Abellán, Marina, **Argumentación jurídica**, Tirant lo Blanch,
- Bonorino, Pablo (ed.), **Argumentación, derecho y justicia**, Eolas,
- Feteris, Eveline, **Fundamentals of Legal Argumentation.**, Springer,
- Walton, Douglas, **Informal Logic**, CUP,
- Marmor, Andrei, **Law and Interpretation**, OUP,
- Vander Nat, Arnold, **Simple formal logic**, Routledge,

Recommendations

IDENTIFYING DATA**Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón**

Subject	Sistemas xurídicos contemporáneos: Dereito continental e dereito anglosaxón			
Code	O03G081V01922			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Dereito privado			
Coordinator	Bravo Bosch, María José			
Lecturers	Bravo Bosch, María José			
E-mail	bravobosch@gmail.com			
Web	http://bravobosch.es/author/vigrafik/			
General description	Esta materia ten por obxecto o estudo das peculiaridades do dereito angloamericano. Materia do programa English Friendly: Os estudantes internacionais poderán solicitar ao profesorado: a) materiais e referencias bibliográficas para o seguimento da materia en inglés, b) atender as titorías en inglés, c) probas e avaliacións en inglés.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C79	CEI 32 - Coñecer as diferenzas entre os dous grandes sistemas xurídicos contemporáneos: o sistema romano-canónico europeo e o CommonLaw.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Trátase de realizar unha análise comparativa entre os máis importantes sistemas xurídicos imperantes no mundo actual: o anglosaxón e o continental	A1	B1	C79	D2
-ao que pertence España- ao obxecto de extraer unha serie de ensinanzas que podan servir de base para a necesaria reforma de noso ordenamento xurídico-procesal.	A2	B2		D3
	A3	B4		D4
	A4			
	A5			

Contidos

Topic

I. O RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL E A FORMACION DUN DEREITO COMUN EUROPEO (SÉCULOS XII a XV)

Tema1.- SUPOSTOS CULTURAIS E POLITICOS DO RENACEMENTO XURIDICO MEDIEVAL

1.- Significación do fenómeno na cultura xurídica europea. 2.- Elementos configuradores da identidade político-cultural do Medievo.

Tema 2.- A TRADICION XURIDICA ROMANO CANONICA

1.- Asimilación científica do dereito romano-xustiniano. 2.- Formación dun sistema de dereito común romano-canónico por obra da xurisprudencia. 3.- Difusión do dereito común romano-canónico no continente europeo como fenómeno cultural.

Tema 3. A TRADICION XURIDICA DO COMMON LAW E A EQUITY

1.- Configuración xudicial do dereito inglés. 2.- Incidencia da tradición xurídica romano-canónica na formación do dereito inglés.

II. O DEREITO COMPARADO

Tema 4.- HISTORIA DO DEREITO COMPARADO.

1.- O século XIX. 2.- O periodo de 1918 a 1945. 3.- A época actual. 4.- Funcións do dereito comparado. 4.1.- Unificación do dereito. 4.2.- Entendemento internacional. 4.3.- Un mellor coñecemento do dereito nacional.

III. FAMILIAS XURÍDICAS.

Tema 5. O CONCEPTO DE FAMILIA XURÍDICA.

1. Agrupamento dos dereitos en familias. 2. Elementos variables e constantes no dereito. 3. Criterio para a clasificación dos dereitos en familias.

Tema 6. AS FAMILIAS XURÍDICAS DO MUNDO CONTEMPORÁNEO.

1. Familia romano-xermánica. 2. Familia do Common Law. 3. Relación entre estas dous familias. 4. Familia dos laws e da Equity. 4.1.- Carácter fundamental da distinción. 4.2.- Aplicacións da Equity. 4.3.- A Equity dende 1875. 5.- Importancia do dereito adxectivo. 6.- A norma xurídica (legal rule).

IV. FAMILIA DO COMMON LAW.

Tema 7.- A FAMILIA DO COMMON LAW (1): ESTRUCTURA DO DEREITO INGLÉS

1.- Orixinalidade das categorías e conceptos do dereito inglés. 2.- Explicación histórica da estrutura do dereito inglés. 3.- Función das universidades. 4.- Common Law e Equity.

Tema 8.- A FAMILIA DO COMMON LAW (2): FONTES DO DEREITO

1.- A Lei. 1.1.- A Lei elemento extraño no dereito inglés. 1.2. Importancia actual da Lei. 2.- O costume. 3.- O precedente Xurisprudencial. 4.- Os principios xurídicos.

Tema 9.- A FAMILIA DO COMMON LAW (3): ORGANIZACIÓN DA XUSTICIA INGLESA

1.- Os tribunais ordinarios. 1.1.- Os tribunais inferiores. 1.2.- Os tribunais superiores. 2.- As restantes xurisdiccións. 3.- O Ministerio Público. 4.- Os profesionais. 4.1.- Barristers. 4.2.-Solicitors.

Tema 10.- A FAMILIA DO COMMON LAW (4): O PROCEDEMENTO PENAL INGLES

1. - Principios xerais. 2. - Clasificacións dos delitos. 3.- As penas. 4.- Reglas especiais do procedemento criminal. 4.1.- Iniciación do proceso. 4.2.- Vista preliminar. 4.3.- O procedemento rápido. 5.- Os xuícos con xurado. 5.1.- O xurado. 5.2.- A vista oral. O discurso de apertura.5.3.- As probas. 5.4.- O discurso final. 5.5.- A sentenza.

Tema 11.- A FAMILIA DO COMMON LAW (5): O PROCEDEMENTO CIVIL INGLES.

1.- Principios xerais. 2.- A demanda. 3.- A fase interlocutoria. 4.- A vista oral. 5.- As sentencias e los fallos: a doutrina do precedente. 6.- A execución das sentencias. 7.- O recurso de apelación.

Tema 12: A FAMILIA DO COMMON LAW (6): ALGUNHAS INSTITUCIÓN TÍPICAS DO COMMON LAW.

1.- Os dereitos reais. 1.1.- O dereito de propiedade: a terra como obxecto da propiedade. 1.2.- Dereitos legais e de equidade sobre inmobles. 1.3.- A propiedade dos bens mobles. (Chattels). 1.4.- Enaxenación da propiedade. 2.- Administracións (trusts). 2.1.- Reglas para a administración dos trusts. 2.2.- Salvaguardas dos trusts. 3.- Torts.

Tema 13. -O COMMON LAW NOS EEUU DE AMÉRICA.

1.- O dereito nos Estados Unidos de América. 1.1.- Factores históricos de diferenciación. 1.2.- Estructura do Dereito nos Estados Unidos. 1.3.- Fontes do Dereito.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	56	89
Resolución de problemas de forma autónoma	16	35	51
Presentación	4	0	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	En cada sesión maxistral a profesora expoñerá unha lección do temario. Se aclararán as cuestións máis problemáticas, co obxectivo de facilitar o aprendizaxe do alumnado.

Resolución de problemas de forma autónoma

De cando en vez, se plantexará un caso práctico para resolver na aula, e tamén se plantexarán problemas derivados dunha sentenza do Common Law inglés e dos EEUU de América.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Na sesión maxistral se permiten preguntas ante as dúbidas que xurdan
Resolución de problemas de forma autónoma	Na resolución de problemas se fará unha atención personalizada para cada persona que teña dúbidas con respecto aos casos prácticos plantexados. As tutorías se realizarán no campus remoto por parte do profesor, no seu despacho virtual, previamente comunicadas polo estudante a través de correo electrónico.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentación	Exposición dun sistema jurídico, a elección dos estudantes dacordo co cronograma establecido para preparar a presentación.	40	A1 A2 A3 A4	B1 B4	C79	D2 D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame de preguntas de desenvolvemento.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C79	D2 D3 D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de supostos prácticos	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4	C79	D2 D3 D4

Other comments on the Evaluation

1. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: asistencia a clases con discusión, participación e elaboración de documentos, casos prácticos (20%), e exposición oral dun sistema xurídico contemporáneo (40%); exame escrito, con dous ou tres preguntas de desenvolvemento e un caso práctico sobre a materia contida no programa (40%).

Resultado de aprendizaxe: coñecemento comparativo da diferenza entre os dous grandes sistemas xurídicos que existen na actualidade, o anglosaxón e o continental, ao que pertence España- con incidencia especial no Common Law, tanto o inglés como o norteamericano.

Competencias avaliadas: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE79, CT2, CT3, CT4.

2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA NON ASISTENTES 1ª EDICIÓN DE ACTAS: 100% resultado de exame escrito final. Conterá dous ou tres preguntas de desenvolvemento, e un caso práctico sobre a materia contida no programa.

Competencias avaliadas: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE79, CT2, CT3, CT4.

Resultado de aprendizaxe: coñecemento comparativo da diferenza entre os dous grandes sistemas xurídicos que existen na actualidade, o anglosaxón e o continental, ao que pertence España- con incidencia especial no *Common Law, tanto o inglés como o norteamericano.

3. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA : 100% resultado exame escrito final.

O exame escrito final conterá dous ou tres preguntas longas, e un caso práctico da materia que veremos durante todo o curso.

Competencias avaliadas: CB1, CB2, CB3, CB4, CB5, CG1, CG2, CG4, CE79, CT2, CT3, CT4.

Resultado de aprendizaxe: coñecemento comparativo da diferenza entre os dous grandes sistemas xurídicos que existen na actualidade, o anglosaxón e o continental, ao que pertence España- con incidencia especial no *Common Law, tanto o inglés como o norteamericano.

Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de

10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudiantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Para solicitar as tutorías, debido ao novo contrato de profesorado para a materia, darase conta o primeiro día de clase da dirección email onde poderán consultarse e solicitarse as tutorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

CUNADO DE CASTRO, F., GÁMEZ GONZÁLEZ, R., **Introducción al Common Law**, 2017, Thomson Reuters- Aranzadi, 2017

Complementary Bibliography

ALISTE SANTOS, TOMÁS J., **Sistema de Common Law**, 2013, Editorial Ratio Legis, 2013

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito da Unión Europea/O03G081V01304

IDENTIFYING DATA**Dereito de defensa da competencia**

Subject	Dereito de defensa da competencia			
Code	003G081V01923			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Couto Calviño, Roberto			
Lecturers	Couto Calviño, Roberto			
E-mail	rcouto@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es/			
General description	Estudo das institucións xurídicas básicas que participan na protección da competencia, tanto desde un punto de vista privado como público.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.			
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica			
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar			
C63	CEI 16 - Coñecer de forma sistemática contidos propios do Dereito de Defensa da Competencia relacionados co Dereito Administrativo manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doutriniais e identificar os contidos propios do Dereito de Defensa da Competencia relacionados co Dereito Mercantil manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doutriniais.			
C64	CEI 17 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran un expediente administrativo de defensa da competencia e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a da persoa interesada, así como de identificar as situacións de restrición da competencia no mercado, de solucionarlas segundo a normativa aplicable e de prever situacións que atenten contra o dereito á libre competencia.			
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.			
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.			

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir a capacidade para desenvolver con éxito todos os aspectos relacionados co currículo de Educación Física nas etapas da ESO e Bacharelato				
O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións propios do Dereito de Defensa da Competencia,	A1	B1	C63	D1
manexar con soltura o sistema de fontes relativo ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	A3	B3	C64	D2
	A4	B4		D5

Contidos

Topic				
-------	--	--	--	--

BLOQUE *I: DEREITO PRIVADO DA LIBRE COMPETENCIA

*I. FUNDAMENTOS DO DEREITO DA LIBRE COMPETENCIA.

*II. REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO ESPAÑOL E COMUNITARIO

*III. CONDUTAS PROHIBIDAS

1. Condutas colusorias
2. Abuso de posición dominante
3. Falseamento da libre competencia por actos desleais
4. Excepcións ás condutas prohibidas
5. Consecuencias civís. Aplicación xudicial privada do Dereito da libre competencia

*IV. CONDUTAS CONTROLADAS

1. Concentracións económicas
2. Axudas públicas

BLOQUE *II: DEREITO PÚBLICO DA COMPETENCIA

*I. A DEFENSA DA COMPETENCIA COMO MANIFESTACIÓN DA CHAMADA ORDE PÚBLICA ECONÓMICO.

*II. A REGULACIÓN DA LIBRE COMPETENCIA: DEREITO COMUNITARIO E ORDENAMENTO ESPAÑOL.

*III. A ORGANIZACIÓN ADMINISTRATIVA DA COMPETENCIA.

1. Aspectos xerais e competenciais.
2. A Comisión Nacional dos Mercados e a Competencia
3. A organización autonómica
4. A resolución dos conflitos que se susciten entre o ámbito de actuación dos órganos estatais e autonómicos de defensa da competencia

*IV. PROCEDEMENTO NACIONAL

1. Disposicións xerais
2. Procedemento sancionador
3. Procedemento de control de concentracións económicas
4. Procedemento de control de axudas ilegais

*V. REXIME SANCIONADOR

VIN. REFERENCIA Ao PROCEDEMENTO E SANCIÓN NO DEREITO COMUNITARIO.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	32.5	65	97.5
Presentación	10	10	20
Estudo de casos	10	10	20
Exame de preguntas obxectivas	2	10.5	12.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesor procederá á exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices de traballo.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Estudo de casos	Análise dun feito, ou suceso real ou adaptado, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, e adestrarse en procedementos alternativos de solución.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	O profesor procederá á exposición dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices de traballo. Atenderanse as dúbidas e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe, tanto de forma presencial (na aula e nas titorías), como de forma non presencial (a través do correo-e ou do campus virtual). As titorías do profesorado da materia poden consultarse e/ou solicitarse nas seguintes ligazóns: http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/roberto-couto-calvino/
Estudo de casos	Análise dun feito, ou suceso real ou adaptado, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipótese, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, e adestrarse en procedementos alternativos de solución. Atenderanse as dúbidas e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe, tanto de forma presencial (na aula e nas titorías), como de forma non presencial (a través do correo-e ou do campus virtual). As titorías do profesorado da materia poden consultarse e/ou solicitarse nas seguintes ligazóns: http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/roberto-couto-calvino/
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. Atenderanse as dúbidas e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe, tanto de forma presencial (na aula e nas titorías), como de forma non presencial (a través do correo-e ou do campus virtual). As titorías do profesorado da materia poden consultarse e/ou solicitarse nas seguintes ligazóns: http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/roberto-couto-calvino/

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lección maxistral	Asistencia e participación activa. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións propios do Dereito de Defensa da Competencia, manexar con soltura o sistema de fontes relativo ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	5	A3 B3 D1 A4 B4
Presentación	Exposición e debate de casos e situacións vinculados ó Dereito de Defensa da Competencia. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións propios do Dereito de Defensa da Competencia, manexar con soltura o sistema de fontes relativo ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	10	A3 B1 D1 A4 B3 D2 B4 D5
Estudo de casos	Exporanse situacións ou problemáticas xa dadas, ou que poidan darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións... Teranse en conta as formulacións, interpretacións e razoamentos que se poñan de manifesto no desenvolvemento dos casos prácticos. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións propios do Dereito de Defensa da Competencia, manexar con soltura o sistema de fontes relativo ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	15	A3 B1 D1 A4 B3 D2 B4 D5
Exame de preguntas obxectivas	O alumnado suxeito ao sistema de avaliación continua deberá realizar dúas probas obxectivas ao longo do cuadrimestre, sobre os contidos da materia, que representarán un 35% da cualificación cada unha delas, sendo de carácter non liberatorio a primeira. O alumnado non suxeito ao sistema de avaliación continua realizará somentes unha única proba obxectiva final. Incluiranse preguntas directas sobre aspectos concretos. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Resultado de aprendizaxe: O alumnado deberá alcanzar unha visión e comprensión do conxunto dos mecanismos e institucións propios do Dereito de Defensa da Competencia, manexar con soltura o sistema de fontes relativo ao devandito ámbito e resolver problemas xurídicos relacionados coa materia obxecto de estudo.	70	A1 B1 C63 D1 A4 B4 C64 D5

Other comments on the Evaluation

Unha vez superado o prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de

10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

Primeira oportunidade de exame

(convocatoria de Xaneiro)

A.- O alumnado que se acolla ao sistema de avaliación continua

Deberá asistir regularmente ás clases presenciais e será avaliado conforme aos criterios que se indicaron máis arriba (asistencia, estudo/resolución de casos, exposicións -30% da cualificación- e dúas probas obxectivas -que representan cada unha delas un 35%, sendo a primeira de carácter non liberatorio- composta de preguntas curtas). Este alumnado nunca será avaliado mediante un exame final que represente o 100% da cualificación da materia.

B.- O alumnado que non se acolla ao sistema de avaliación continua

Non terá dereito a ser avaliado de acordo cun sistema de avaliación continua. Por tanto, este alumnado deberá someterse a unha proba final obxectiva (exame final) que representará o 100% da súa cualificación final.

Segunda oportunidade de exame

(convocatoria de Xullo)

No exame da convocatoria de Xullo só se realizará unha proba final obxectiva. A valoración desta proba dependerá de se o/a alumno/a se acolleu ao sistema de avaliación continua (70% da cualificación final), ou non (100% da súa cualificación).

Así, ao alumnado que se someteu ao sistema de avaliación continua, conservaráselle a nota do devandito sistema. Isto é, se non aprobase a materia na convocatoria de Xaneiro (primeira oportunidade de exame), non por iso perdería a cualificación obtida ao longo do proceso de avaliación, xa que se lle conservaría tal nota.

Con todo, se non aprobase a materia nos dous citados exames do curso académico (Xaneiro e Xullo), pasando a outro curso académico diferente, tería que, obrigatoriamente, someterse de novo ao proceso de avaliación continua e realizar a proba final obxectiva. Con iso quérese pór de manifesto que as cualificacións obtidas no proceso de avaliación continua non se gardan dun curso académico para outro.

Convocatoria de Fin de Carreira:

No exame da convocatoria de Fin de Carreira só se realizará unha proba final obxectiva, cuxa valoración será o 100% da cualificación final.

As competencias avaliadas e os resultados da aprendizaxe son os mesmos para todo o alumnado, con independencia de que se escollese o sistema de avaliación continua ou non, ou mesmo que se trate da avaliación de alumnado en convocatoria de fin de carreira.

PROBAS DE AVALIACIÓN: As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso actual e documentación concordante. As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao alumnado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na Guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

BELLO MARTÍN-CRESPO, M^a. P. / HERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, F. (Coords.), **Derecho de la libre competencia comunitario y español**, Aranzadi-Thomson, 2009

BENEYTO, José María / MAILLO, Jerónimo (Dirs.), **Tratado de Derecho de la Competencia: Unión Europea y España**, 2^a ed., Wolters Kluwer, 2017

BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A., **Apuntes del Derecho Mercantil**, última edición, Aranzadi-Thomson,

BROSETA PONT, M. / MARTINEZ SANZ, F., **Manual de Derecho Mercantil, Tomo I**, última edición, Tecnos,

CAMPUZANO LAGUILLO, A. B. / PALOMAR OLMEDA, A. / CALDERÓN, C., **El Derecho de la competencia**, Tirant lo Blanch, 2019

GARCÍA-CRUCES, J. A. (Dir.), **Tratado de Derecho de la competencia y de la publicidad, T. I**, Tirant lo Blanch, 2014

JIMENEZ SANCHEZ, G. J. / DÍAZ MORENO, A., (Coords.), **Derecho Mercantil, Volumen 2**, última edición, Marcial Pons,

LOMA-OSORIO LERENA, D., (Coord.), **Tratado de Derecho de la competencia**, Aranzadi-Thomson Reuters, 2013

MASSAGUER, J. et al. (Dirs.), **Comentario a la Ley de Defensa de la Competencia**, 5^a ed., Civitas-Thomson, 2017

ODRIOZOLA, M. (Dir.) / IRISSARY, B. (Coord.), **Derecho español de la competencia: comentarios a la Ley 15/2007, Real Decreto 261/2008 y Ley 1/2002**, Bosch, 2008

- ORTIZ BLANCO, L. / MAÍLLO GONZÁLEZ-ORÚS, J. / IBÁÑEZ COLOMO, P. / LAMADRID DE PABLO, A., **Manual de Derecho de la competencia**, Tecnos, 2008
-
- PAREJO ALFONSO, L. / PALOMAR OLMEDA, A. (Dir.), **Derecho de la Competencia. Estudios sobre la Ley 15/2007, de 3 de julio, de Defensa de la Competencia**, La Ley, 2008
-
- SÁNCHEZ CALERO, F. / SÁNCHEZ-CALERO GUILARTE, J., **Instituciones de Derecho Mercantil, Tomo I**, última edición, Aranzadi-Thomson Reuters,
-
- SIGNES DE MESA, J. I. / FERNÁNDEZ TORRES, I. / FUENTES NAHARRO, M., **Derecho de la competencia**, Civitas Thomson-Reuters, 2013
-
- Complementary Bibliography**
-
- BERCOVITZ RODRIGUEZ-CANO, A. (Dir.), **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea**, Aranzadi-Thomson, 2007
-
- SORIANO GARCÍA, J. E., **La defensa de la competencia en España**, Iustel, 2007
-
- VARELA CARID, F. (Coord.), **Estudios sobre la nueva Ley de la Competencia. Análisis desde la perspectiva gallega**, Xunta de Galicia, 2010
-
- MUÑOZ MACHADO, S. y ESTEVE PARDO, J. (Dir.), **Derecho de la regulación económica, Vol. I (Fundamentos e instituciones de la regulación)**, Iustel, 2009
-
- ARROYO APARICIO, A., **La aplicación descentralizada de los arts. 81 y 82 del Tratado CE según el Reglamento CE núm. 1/2003**, en **Estudios de Derecho de la competencia (Coord. Font Galán, J. I. y Pino Abad, M.)**, Marcial Pons, 2005, pp. 249-272
-
- ARROYO APARICIO, A., **Capítulo IV: Procedimiento y sanciones para las prohibiciones de los artículos 81 y 82 TCE**, en **Derecho de la Competencia y Propiedad Industrial en la Unión Europea (Dir. Bercovitz, A.)**, Aranzadi-Thomson, 2007, pp. 121-142
-
- COSCULLUELA MONTANER, L. y LÓPEZ BENÍTEZ, M., **Derecho público económico**, Iustel, 2009
-
- GUILLEN CARAMÉS, J., **Libre competencia y Estado autonómico**, Marcial Pons, 2005
-
- PÉREZ FERNÁNDEZ, P., **Acciones de responsabilidad civil por ilícitos anticompetitivos**, Wolters Kluwer, 2019
-

Recomendaciones

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito administrativo II/O03G081V01503

Dereito mercantil I/O03G081V01502

Dereito mercantil II/O03G081V01702

IDENTIFYING DATA**Dereito penal e procesual de menores**

Subject	Dereito penal e procesual de menores			
Code	O03G081V01924			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán			
Department				
Coordinator	Arias Carral, Manuel			
Lecturers	Arias Carral, Manuel			
E-mail	arias@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia abordaranse cuestións relativas ao dereito Penal e ao dereito Procesual de Menores español.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C71	CEI 24 - Coñecer as particularidades do dereito penal e procesual de menores
C72	CEI 25 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos penais e procesuais e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da LO de Responsabilidade Penal do Menor e o seu regulamento de desenvolvemento.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecemento das particularidades do Dereito penal de menores.	A2	B3	C71	D1
	A3	B4	C72	D3
				D5
O coñecemento por parte do estudante das especialidades do proceso penal de menores e a súa aplicación práctica.	A2	B3	C71	D1
	A3	B4	C72	D3
				D5

Contidos

Topic

1. ORIXE E EVOLUCIÓN DO DEREITO PENAL DE MENORES	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. Concepto e evolución 1.1.1. Dereito penal e Dereito penal do menor 1.1.2. Modelos de xustiza xuvenil 1.1.3. Concepto de menor e criterios para a súa determinación 1.1.4. Consideracións *criminolóxicas sobre mozas e menores no ámbito da delincuencia <ul style="list-style-type: none"> 1.1.4.1. Tipoloxía da delincuencia 1.1.4.2. Análise estatística e valoración 1.1.4.3. Valoración da percepción social da delincuencia xuvenil 1.2. O Dereito penal de menores no plano internacional 1.3. Orixe e evolución do Dereito penal de menores en España <ul style="list-style-type: none"> 1.3.1. A Lei de Tribunais Tutelares de Menores de 1948 1.3.2. Precedentes inmediatos da normativa actual: A Lei Orgánica 4/1992, de 5 de xuño (Lei Orgánica Reguladora da Competencia e Procedemento dos Xulgados de Menores) 1.3.3. A normativa sobre menores no Código Penal de 1995. 1.3.4. Lei Orgánica 5/2000 e as súas posteriores reformas.
2. PRINCIPIOS INFORMADORES E ORZAMENTOS BÁSICOS DE APLICACIÓN DA *LORPM	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. Principios informadores da *LORPM <ul style="list-style-type: none"> 2.1.1. Natureza penal/sancionadora-educativa 2.1.2. Vías de *desjudicialización: conciliación e reparación 2.1.3. Sistema de garantías 2.1.4. Diferenciación de tramos a efectos procesuais e sancionadores 2.2. Orzamentos básicos para a aplicación da *LORPM <ul style="list-style-type: none"> 2.2.1. Ámbito de aplicación 2.2.2. Bases da responsabilidade dos menores.
3. As MEDIDAS E A súa EXECUCIÓN NA *LORPM	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Consecuencias xurídico-penais: as medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.1.1. Clases de medidas 3.1.2. Períodos das medidas, criterios de elección e de imposición 3.1.3. Regras xerais de aplicación e duración das medidas 3.1.4. Regras especiais de aplicación e duración das medidas 3.2. Principios e competencia na execución das medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.2.1. Competencia xudicial 3.2.2. Competencia administrativa 3.3. Regras (xerais) para a execución das medidas <ul style="list-style-type: none"> 3.3.1. Liquidación da medida e traslado do menor a un centro 3.3.2. *Refundición de medidas impostas 3.3.3. Expediente persoal da persoa sometida á aplicación dunha medida 3.3.4. Informes sobre a execución 3.3.5. Quebrantamento da execución 3.3.6. Substitución das medidas 3.3.7. Presentación de recursos 3.3.8. Cumprimento da medida 3.4. Regras para a execución das medidas privativas de liberdade <ul style="list-style-type: none"> 3.4.1. Centros para a execución das medidas privativas de liberdade 3.4.2. Principio de *resocialización 3.4.3. Dereitos dos menores internados 3.4.4. Deberes dos menores internados 3.4.5. Información e reclamación 3.4.6. Medidas de vixilancia e seguridade 3.4.7. Réxime disciplinario.
4. NÚCLEO DA DELINCUENCIA XUENIL	<ul style="list-style-type: none"> 4.1. O acoso escolar 4.2. O fenómeno das bandas xuvenís 4.3. Os menores de idade e as novas tecnoloxías
5. PROCESO PENAL DE MENORES: CUESTIÓNS XERAIS E SUXEITOS *INTERVINIENTES	<ul style="list-style-type: none"> 5.1. A Xustiza *Restaurativa. 5.2. Suxeitos *intervinientes no proceso penal de menores. <ul style="list-style-type: none"> 5.2.1. Os órganos xurisdiccionais. 5.2.2. O Ministerio Fiscal. 5.2.3. A Policía Xudicial. 5.2.4. O Equipo Técnico. 5.2.5. O menor e o letrado do menor. 5.2.6. A vítima e o prexudicado. 5.2.7. As Administracións Públicas.

6. O EXPEDIENTE DE REFORMA	6.1. Cuestións xerais. 6.2. Recepción da *notitia *criminis polo Ministerio Fiscal. 6.3. As Dilixencias Preliminares. 6.3.1. O *desistimiento do *art. 18 *LORPM. 6.4. A actividade instrutora. 6.4.1. As dilixencias de instrución. 6.4.2. As medidas cautelares. 6.5. A conclusión do expediente de reforma. 6.5.1. O sobresemento do *art. 19 *LORPM.
7. A FASE INTERMEDIA Ou DE ALEGACIÓNS	7.1. Cuestións xerais. 7.2. Os escritos de alegacións. A acción penal e a acción civil 7.2.1. A conformidade do *art. 32 *LORPM. 7.3. O sobresemento. 7.4. A conclusión da fase intermedia ou de alegacións.
8. A FASE DE AUDIENCIA	8.1. Cuestións xerais. 8.2. A celebración da audiencia. 8.2.1. A conformidade do *art. 36 *LORPM. 8.3. A publicidade da audiencia.
9. SENTENZA, RÉXIME DE RECURSOS E EXECUCIÓN DAS MEDIDAS	9.1. A sentenza. 9.2. O réxime de recursos. 9.3. Execución das medidas. 9.3.1. A suspensión da execución do fallo do *art. 40 *LORPM. 9.3.2. A substitución de medidas do *art. 51 *LORPM.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	18	21	39
Saídas de estudo	2	0	2
Aprendizaxe baseado en proxectos	2	0	2
Lección maxistral	26	76.5	102.5
Exame de preguntas obxectivas	0.75	0	0.75
Resolución de problemas e/ou exercicios	0.3	0	0.3
Traballo	2.5	0	2.5
Exame de preguntas obxectivas	0.75	0	0.75
Traballo	0.2	0	0.2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Nas clases prácticas levarán a cabo actividades de: a) Resolución, de maneira autónoma por cada alumno, de casos prácticos formulados polo docente relacionados cos contidos impartidos nas clases maxistrais. *b) Actividades de *Role *Playing relacionadas cos contidos impartidos nas clases maxistrais.
Saídas de estudo	A decisión do docente, realizaranse, ao longo do cuadrimestre, visitas o Xulgado de Menores, ao Centro de Menores e ao Centro Penal.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Nas clases prácticas, os alumnos haberán de expor ante o docente os resultados do proxecto elaborado por grupos.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teórica.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	As *tutorías atenderanse no horario de *tutorías habitual dos profesores publicado no centro. As *tutorías poderán consultarse e solicitar no enlace: http://dereito.uvigo.es/é/docencia/profesorado/*manuel-arias-*carral/
Lección maxistral	As *tutorías atenderanse no horario de *tutorías habitual dos profesores publicado no centro. As *tutorías poderán consultarse e solicitar no enlace: http://dereito.uvigo.es/é/docencia/profesorado/*manuel-arias-*carral/
Saídas de estudo	As *tutorías atenderanse no horario de *tutorías habitual dos profesores publicado no centro. As *tutorías poderán consultarse e solicitar no enlace: http://dereito.uvigo.es/é/docencia/profesorado/*manuel-arias-*carral/

Aprendizaxe baseado en proxectos As *tutorías atenderanse no horario de *tutorías habitual dos profesores publicado no centro. As *tutorías poderán consultarse e solicitar no enlace:http://dereito.uvigo.es/é/docencia/profesorado/*manuel-arias-*carral/

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	No sistema de avaliación continua levarán a cabo dous probas tipo test de contido teórico. A primeira proba referirase aos temas 1 a 4 e a segunda aos temas 5 a 9. A nota media de ambas as probas constituirá o 50% da cualificación final. No sistema de avaliación final realizarase unha proba tipo test de contido teórico que constituirá o 50% da cualificación final e que se realizará na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. A primeira proba realizarase na data fixada polo profesor. Resultados de aprendizaxe: Coñecemento das particularidades do Dereito penal de menores. O coñecemento por parte do estudante das especialidades do proceso penal de menores e a súa aplicación práctica.	25	B3 C71 C72
Resolución de problemas e/ou exercicios	No sistema de avaliación continua levarán a cabo unha proba consistente na resolución dun caso práctico relacionado cos contidos das Leccións 1 a 9. A proba realizarase na data e hora aprobada pola Xunta da Facultade . A nota de devandita proba constituirá o 30% da cualificación final. No sistema de avaliación final realizarase unha proba consistente na resolución dun caso práctico relacionado cos contidos das Leccións 1 a 9 e que constituirá o 50% da cualificación final. Realizarase na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. Resultados de aprendizaxe: Coñecemento das particularidades do Dereito penal de menores. O coñecemento por parte do estudante das especialidades do proceso penal de menores e a súa aplicación práctica.	30	A2 B3 C72 D5 A3 B4
Traballo	No sistema de avaliación continua realizaranse supostos prácticos e traballos ao longo do curso de acordo coas instrucións do profesor. Estes supostos prácticos serán entregados na data que indique o profesor. e a súa nota constituirá o 20% da cualificación final. Resultados de aprendizaxe: Coñecemento das particularidades do Dereito penal de menores. O coñecemento por parte do estudante das especialidades do proceso penal de menores e a súa aplicación práctica.	20	A2 B3 D1 A3 B4 D3 D5
Exame de preguntas obxectivas	A segunda proba na data fixada no calendario oficial de exames aprobado pola Xunta de Facultade para o presente curso académico.	25	

Other comments on the Evaluation

O alumnado terá a oportunidade de ser avaliado polo sistema de avaliación continua ou polo sistema de avaliación global.1. OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA Unha vez transcorrido un mes desde o inicio do *cuadrimestre no que se imparte a materia, habilitarase un prazo de dez días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. ¿Que alumnos poden someterse ao sistema de avaliación continua? Só poderá someterse ao sistema de avaliación continua quen realice as dúas probas tipo test de contido teórico, a proba de resolución de caso práctico e o proxecto ou traballo en grupo e de acordo coas instrucións do profesor. Si algún alumno non se presenta a algunha das probas ou non realiza o traballo que se establecen para a avaliación continua, obterá unha nota de 0 en devandita proba, aínda que continuará dentro da avaliación continua. ¿En que consistirá a avaliación para o sistema de avaliación continua? Realizaranse as seguintes probas: - Dous probas tipo test nas datas fixadas polo profesor. Estas probas terán un contido teórico. A nota media de ambas constituirá o

50% da cualificación final(25% cada unha)- Unha proba de resolución de caso práctico na data e hora aprobada pola Xunta da Facultade. A nota desta proba constituirá o 30% da cualificación final.- A realización e presentación dun proxecto ou traballo en grupo e de acordo coas instrucións do profesor. O proxecto ou traballo presentarase na data fixada polo profesor. A nota desta actividade constituirá o 20% da cualificación final.Para superar a materia no sistema de avaliación continua, será necesario obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 nas dúas probas teóricas, na proba de resolución de caso práctico e no proxecto ou traballo en grupo.2. OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. SISTEMA DE AVALIACIÓN GLOBAL¿Que alumnos poden someterse ao sistema de avaliación global?Poden someterse ao sistema de avaliación global os alumnos que non se presentaron á totalidade das *probas previstas para o sistema de avaliación continua.¿En que consistirá a avaliación para non asistentes?Realizaranse as seguintes probas:- Unha proba tipo test na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. Esta proba terá un contido teórico e a nota obtida na mesma constituirá o 50% da cualificación final.- Unha proba de resolución de caso práctico na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. A nota desta proba constituirá o 50% da cualificación final.Para superar a materia será necesario obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba teórica e na proba de resolución de caso práctico .3. OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA E DE FIN DE CARREIRA Realizaranse as seguintes probas:- Unha proba tipo test na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. Esta proba terá un contido teórico e a nota obtida na mesma constituirá o 50% da cualificación final.- Unha proba de resolución de caso práctico na data e hora aprobada pola Xunta de Facultade. A nota desta proba constituirá o 50% da cualificación final.Para superar a materia, será necesario obter unha cualificación mínima de 5 puntos sobre 10 na proba teórica e na proba de resolución de caso práctico 4.- OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. INFORMACIÓN COMPLEMENTARIACompetencias que se avalían e resultados de aprendizaxe na avaliación para non asistentes na primeira opción, segunda opción e fin de carreira.Competencias avaliadas: as mesmas que no sistema de avaliación para asistentes.Resultados de aprendizaxe avaliados: os mesmos que no sistema de avaliación para asistentes.As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de *Facultade para o presente curso académico e documentación *concordante.As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da *Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o *estudiantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte *telemático.As *tutorías atenderanse no horario de *tutorías habitual dos profesores publicado no centro. As *tutorías poderán consultarse e solicitar no enlace:http://dereito.uvigo.es/é/docencia/profesorado/*manuel-arias-*carral/

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

www.iustel.com,

Pérez Machío, Ana Isabel, **El tratamiento jurídico penal de los minore infractores**, Tirant lo Blanch,

Martín López, M.ª Teresa, **Justicia con menores. Menores infractores y menores víctimas**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Castilla-La Mancha,

Cuello Contreras, Joaquín, **El nuevo Derecho penal de menores**, Civitas,

Mora Alarcón, José Antonio, **Derecho penal y procesal de menores (Doctrina, jurisprudencia y formularios)**, Tirant lo Blanch,

Ventas Sastre, Rosa, **Estudio de la minoría de edad desde una perspectiva penal, psicológca y criminológica**, Edersa,

Vázquez González, Carlos, **Derecho penal juvenil europeo**, Dykinson,

Vázquez González, Carlos, **Delincuencia juvenil: consideraciones penales y criminológicas**, Colex,

Sola Reche, Esteban/Hernández Plasencia, José U./Flores Mendoza, Fátima/García Medina, Pablo (Coords, **Derecho penal y psicología del menor**, Comares,

Rivero Fernández, Francisco, **El interés del menor**, Dykinson,

Polo Rodríguez, Javier José/Buendía, Huélamo, **La nueva Ley penal del menor**, Colex,

Pérez Jiménez, Fátima, **Menores infractores: estudio empírico de la respuesta penal**, Tirant lo Blanch,

García Pantoja, Félix (Dir.), **La Ley de Responsabilidad Penal del Menor. Situación actual**, Consejo General del Poder Judicial,

Ornosa Fernández, María Rosario, **Derecho penal de menores. Comentarios a la Ley Orgánica 5/2000, de 12 de enero, reguladora de la responsabilidad penal de los menores y a su Reglamento aprobado por Real Decreto 1774/2004, de 30 de ju**, Bosch,

Martín Cruz, Andrés/Romeo Casabona, Carlos María, **Los fundamentos de la capacidad de culpabilidad penal por razón de la edad**, Comares,

López López, José Ramón/López Soler, Concepción, **Conducta antisocial y delictiva en la adolescencia**, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Murcia,

López López, Alberto Manuel, **La Ley penal del menor y el reglamento para su aplicación: comentarios, concordancias y jurisprudencia**, Comares,

Landrove Díaz, Gerardo, **Introducción al Derecho penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Landrove Díaz, Gerardo, **Derecho Penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Jorge Barreiro, Agustín/Feijoo Sánchez, Bernardo, **Nuevo Derecho penal juvenil: una perspectiva interdisciplinar: ¿qué hacer con los menores delincuentes?**, Atelier,

Iglesias Machado, Salvador, **Consideraciones de política criminal: globalización, violencia juvenil y actuación de los poderes públicos**, Dykinson,

Higuera Guimerá, Juan Felipe, **Derecho penal juvenil**, Bosch,

Herrero Herrero, César, **Delincuencia de menores. Tratamiento criminológico y jurídico**, Dykinson,

González-Cussac, J.L./Cuerda Arnau, M.ª L. (Coords.), **Estudios sobre la responsabilidad penal del menor**, Servicio de Publicaciones de la Universitat Jaume I,

González Cussac/Tamarit Sumalla/Gómez Colomer (Coords.), **Justicia penal de menores y jóvenes (análisis sustantivo y procesal de la nueva regulación)**, Tirant lo Blanch,

Gómez Rivero, Carmen (Coord.), **Comentarios a la Ley penal del menor (Conforme a las reformas introducidas por la LO 8/2006)**, Iustel,

García Pérez, Octavio (Dir.), **La delincuencia juvenil ante los Juzgados de Menores**, Tirant lo Blanch,

Dolz Lago, Manuel Jesús, **Comentarios a la Legislación Penal de Menores: incorpora las últimas reformas legales de la LO 8/2006**, Tirant lo Blanch,

Cruz Márquez, Beatriz, **La medida de internamiento y sus alternativas en el Derecho penal juvenil**, Dykinson,

Díaz-Maroto y Villarejo, Julio (Dir.), **Comentarios a la Ley reguladora de la responsabilidad penal de los menores**, Thomson-Civitas,

Cruz Márquez, Beatriz, **Educación y prevención general en el Derecho penal de menores**, Marcial Pons,

Cervelló Donderis, Vicenta, **La medida de internamiento en el Derecho penal del menor**, Tirant lo Blanch,

García Rostán Calvín, Gemma, **El proceso penal de menores**, Aranzadi,

González Pillado, Esther, **Pocesos penal de menores**, Tirant lo Blanch,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Dereito penal I/O03G081V01302

Dereito penal II/O03G081V01402

Dereito procesual penal/O03G081V01601

Other comments

Ao longo do cuadrimestre realizaranse visitas periódicas ao Xulgado de Menores, ao Centro de Menores e ao Centro Penal.

Recoméndase aos estudantes a asistencia ás mesmas, dada a súa gran utilidade práctica.

IDENTIFYING DATA**Criminología e dereito penitenciario**

Subject	Criminología e dereito penitenciario			
Code	003G081V01925			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language				
Department				
Coordinator	Arias Carral, Manuel			
Lecturers	Arias Carral, Manuel			
E-mail	arias@uvigo.es			
Web				
General description	A asignatura de Dereito Penitenciario e Penoloxía ofértase como optativa no Grao de Dereito, ten unha relación moi estreita coa Parte Xeral de Dereito Penal por regular a pena privativa de liberdade, unha das máis importantes do sistema de penas español. O contido específico e o estudio da execución da pena privativa de liberdade, en particular os dereitos afectados pola privación de Liberdade, e as consecuencia xurídicas do encarceramento.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.			
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual			
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica			
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar			
C76	CEI 29 - Coñecer o concepto, obxecto e funcións propias da Criminología, así como as penas privativas de liberdade e o seu réxime de cumprimento.			
C77	CEI 30 - Saber aplicar as técnicas da investigación criminolóxica, utilizar as regras de determinación da pena e analizar o sistema penal.			
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.			
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.			
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.			
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.			

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer o significado e as funcións da Criminología.	A2	B1	C76	D1
Coñecer o sistema de penas.	A3	B2	C77	D3
Coñecer o sistema de execución de penas.	A5	B3		D4
		B4		D5

Contidos

Topic	
1. A CRIMINOLOGÍA COMO CIENCIA	1. Introducción al Derecho Penal, Criminología, Penología y Derecho Penitenciario. 2. Concepto y Objeto de la Criminología. 3. Relacións con outras disciplinas 4. Funcións 5. Métodos e técnicas de investigación criminolóxica.

2. DESENVOLVEMENTO HISTÓRICO DA CRIMINOLOXÍA	1. Os distintos modelos explicativos do crime 2. Especial referencia ás teorías integradoras
3. O OBTETO DA CRIMINOLOXÍA	1. O delito 2. O delincente 3. A vítima e a victimoloxía como disciplina 4. O control social
4. A DELINCUENCIA XUVENIL	1. Extensión, evolución e estrutura da delincuencia xuvenil 2. Idade e delito: explicacións teóricas á maior criminalidade dos xóvenes 3. As bandas xuvenís 4. A prevención da criminalidade xuvenil
9. A PREVENCIÓN DO DELITO	1. Os modelos teóricos da prevención do delito 2. Avaliación dos principais programas de prevención
5. DELINCUENCIA ORGANIZADA	1. Concepto e características 2. Organizacións criminais: evolución e tipos 3. Principais manifestacións delictivas do crime organizado 4. A loita contra esta criminalidade 5. A criminalidade económica: principais manifestacións delictivas 6. A criminalidade do pescozo branco: concepto, características e resposta penolóxica
6. CRIMINALIDADE VIOLENTA	1. Agresión e violencia nos delitos contra as persoas e contra o patrimonio 2. Características do delincente violento 3. Predicción e estratexias de prevención 4. A delincuencia terrorista: concepto, causas e estratexias delictivas
7. FACTORES DE CRIMINALIDADE	1. Influencia do alcol e das drogas no delito 2. Enfermedade mental e delito 3. Delincuencia sexual 4. Violencia de xénero e malos tratos no ámbito doméstico
8. O DELITO EN ESPAÑA	1. Estadísticas oficiais 2. Enquisas de victimización 3. Estudos de autoinforme 4. A evolución da delincuencia e a reacción pública ao delito 5. Modelos y sistema de reacción ante el delito.
10. A PRISIÓN	1. Las penas. Concepto, clases y fines. 2. Las medidas de seguridad. Diferencias con las penas. 3. La pena de muerte. Historia y derecho comparado. 4. Las penas privativas de libertad. 5. Los sustitutivos penales. 6. La individualización de la pena. 7. Orígenes históricos 8. Howard e os primeiros sistemas penitenciarios
11. A PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Primeiras disposicións 2. A reforma da II República 3. Dos Reglamentos a reforma penitenciaria de 1979
12. SISTEMA PENITENCIARIO VIXENTE EN ESPAÑA	1. Principios constitucionais en materia penitenciaria 2. Ley Orgánica Xeral Penitenciaria e Regramento Penitenciario
13. O DEREITO PENITENCIARIO	1. O Dereito Penitenciario: concepto e natureza 2. A normativa penitenciaria vixente 3. Principios e jurisprudencia constitucional en materia penitenciaria 4. A regulación supranacional en materia penitenciaria
14. A SITUACIÓN DAS PRISIÓN EN ESPAÑA	1. Datos estadísticos 2. Problemática Políticocriminal
15. A RELACIÓN XURÍDICO-PENITENCIARIA	1. A relación jurídica-penitenciaria: natureza e fundamento 2. Dereitos dos internos: clases e límites 3. Sistema de protección e réxime de garantías 4. Deberes dos internos
16. PRESTACIÓNS DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	1. Asistencia sanitaria 2. Hixiene e alimentación 3. Asistencia relixiosa 4. A acción social penitenciaria
17. OS CENTROS PENITENCIARIOS	1. Estrutura e clases 2. Réxime dos diferentes centros penitenciarios 3. Especial referencia ó réxime de preventivos
18. O MODELO ORGANIZATIVO PENITENCIARIO	1. Órganos colexiados: composición e funcións 2. Órganos unipersoais

19. O RÉXIME PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. O ingreso 2. As relacións co exterior: comunicacións e visitas 3. O réxime ordinario 4. O réxime cerrado 5. A seguridade dos centros penitenciarios: interior e exterior 6. Os medios coercitivos
20. O TRATAMENTO PENITENCIARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto e fines 2. Principios inspiradores 3. A clasificación en grados 4. O principio de individualización científica 5. A central de observación
21. DEREITO Ó TRABALLO	<ol style="list-style-type: none"> 1. A relación laboral penitenciaria 2. Sistema de organización e adxudicación de postos 3. O organismo autónomo de traballo e formación para o emprego
22. OS PERMISOS DE SALIDA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clases, duración e requisitos 2. Procedemento de concesión
23. O RÉXIME DISCIPLINARIO	<ol style="list-style-type: none"> 1. Clasificación das faltas e determinación das sancións 2. Procedimento sancionador 3. Executoriedade 4. Prescrición e cancelación
24. A LIBERDADE CONDICIONAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. A liberdade condicional: natureza 2. Requisitos 3. Supostos especiais 4. Revocación 5. La extinción de la responsabilidad penal. Los nuevos modelos de la política criminal.
25. O CONTROL XURISDICCIONAL DA ADMINISTRACIÓN PENITENCIARIA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Os xuíces de vixancia penitenciaria: organización e funcións 2. Sistemas de recursos 3. Procedimento

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	17.5	26.5	44
Lección maxistral	35	70	105
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5
Exame de preguntas obxectivas	0.5	0	0.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro. As titorías poderán consultarse e solicitar no enlace: http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/manuel-arias-carral/
Resolución de problemas	Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro. As titorías poderán consultarse e solicitar no enlace: http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/manuel-arias-carral/

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results

Resolución de problemas	O sistema de avaliación ao que pode optar o alumnado é de dous tipos: Avaliación continua ou avaliación global. Unha vez superado o prazo dun mes, desde o comezo do cuadrimestre no que se imparte a asignatura, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua. A asistencia ás clases prácticas é un factor esencial que se valora no proceso de avaliación continua. É preciso ter asistido ao 75% das clases prácticas para poder acceder ao sistema de avaliación continua. No caso de que por calquera motivo o alumnado non poida asistir ao 75%, non poderá participar no sistema de avaliación continua, debendo realizar un único exame final. A proba de resolución de problemas e/ou exercicios consistirá nun exame escrito no que o alumnado debe resolver un ou varios casos prácticos. A data, horario e lugar de realización desta proba serán sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante. Na avaliación continua ésta constitúe a terceira proba, sumándose as dúas probas tipo test que se explican no seguinte apartado, e supón o 40% da cualificación final da materia.	40	A2 B1 C77 D1 A3 B3 D3 B4 D4 D5
Exame de preguntas obxectivas	1ª proba tipo test: o sistema de avaliación continua consistirá en dúas probas parciais tipo test ao longo do curso e nunha proba final, consistente na resolución dun ou varios casos prácticos, exposta anteriormente. As dúas probas tipos test consistirán en sendos exames de 25 preguntas con catro posibles respostas, das cales só unha é correcta. Para a súa cualificación, as respostas incorrectas restan a metade do que suman as correctas, non puntuándose as deixadas en branco. O lugar, data e contido de primeira proba tipo test indicaráse polo coordinador da materia na primeira semana do curso. A cualificación de primeira proba tipo test supón o 30% da cualificación final da materia.	30	A2 B1 C76 D1 A3 B2 C77 D4 A5 B3 D5 B4
Exame de preguntas obxectivas	2ª proba tipo test: o sistema de avaliación continua consistirá en dúas probas parciais tipo test ao longo do curso e nunha proba final, consistente na resolución dun ou varios casos prácticos, exposta anteriormente. As dúas probas tipos test consistirán en sendos exames de 25 preguntas con catro posibles respostas, das cales só unha é correcta. Para a súa cualificación, as respostas incorrectas restan a metade do que suman as correctas, non puntuándose as deixadas en branco. O lugar, data e contido de primeira proba tipo test indicaráse polo coordinador da materia na primeira semana do curso. A cualificación de segunda proba tipo test supón o 30% da cualificación final da materia.	30	A2 B1 C76 D1 A3 B2 C77 D3 A5 B3 D4 B4 D5

Other comments on the Evaluation

1. OUTROS COMENTARIOS SOB A AVALIACIÓN CONTINUA

Unha vez transcurrido un mes, dende o comezo do cuadrimestre no que se imparte a asignatura, habilitarase un prazo de dez días hábiles para que o alumnado manifieste, formalmente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

A asistencia ás clases prácticas é un factor esencial que se valora no proceso de avaliación continua. É preciso ter asistido ao 75% das clases prácticas para poder acceder ao sistema de avaliación continua. No caso de que por calquera motivo o alumnado non poida asistir ao 75%, non poderá participar no sistema de avaliación continua, debendo realizar un único exame final.

A proba de resolución de problemas e/ou exercicios consistirá nun exame escrito no que o alumnado debe resolver un ou varios casos prácticos.

A data, horario e lugar de realización desta proba serán sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante.

Na avaliación continua ésta constitúe a terceira proba, sumándose as dúas probas tipo test que se explican nos apartados anteriores, e supón o 40% da cualificación final da materia.

2. OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. SISTEMA DE AVALIACIÓN GLOBAL

O alumno que non se acolla á avaliación continua terá dereito a un exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta de desenvolvemento e 20 preguntas tipo test. Este exame representará o 100% da cualificación.

3. OUTROS COMENTARIOS SOBRA A AVALIACIÓN. CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA AS CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA E FIN DE CARREIRA

Para todos os alumnos consistirá nun exame final (na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade) que constará dunha pregunta dedesenvolvemento e 20 preguntas tipo test. Este exame representará o 100% da cualificación.

4.- OUTROS COMENTARIOS SOBRE A AVALIACIÓN. INFORMACIÓN COMPLEMENTARIA

As datas, horarios e lugar de realización das probas de avaliación das diferentes convocatorias serán os sinalados no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta da Facultade para o curso 2023-2024 e documentación concordante.

As cualificacións publicaránse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepciónais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaránse no mesmo soporte telemático.

Atenderase no horario de titorías habitual dos profesores publicado no centro. As titorías poderán consultarse e solicitar no enlace:<http://dereito.uvigo.es/es/docencia/profesorado/manuel-arias-carral/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Fernández Areválo, Nistal Burón, García Castaño, **Manual de Dereito Penitenciario**, aranzadi, 2011

Rodríguez Alonso, A., **Leccións de Dereito Penitenciario**, Comares, 2011

García-Pablos de Molina, Antonio., **Tratado de Criminología**, Tirant lo blanch, 2009

Larrauri Pijoan, Elena/Cid Moliné, José, **Teorías Criminológicas.Explicación y prevención de la delincuencia**, Bosch, 2023

Recomendacións

Other comments

Ao longo do cuadrimestre realizaránse visitas a os centros penitenciario e de menores, polo que se recomenda ós estudantes a asistencia ás mesmas, pola súa utilidade práctica.

IDENTIFYING DATA**Dereito de danos e responsabilidade civil**

Subject	Dereito de danos e responsabilidade civil			
Code	003G081V01926			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Meleiro Vázquez, Miguel			
Lecturers	Meleiro Vázquez, Miguel			
E-mail	mmeleiro@uvigo.es			
Web				
General description	Materia na que se aborda un estudo en profundidade da responsabilidade civil extracontractual, a través dos seus requisitos, e dos seus dous sistemas: o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C74	CEI 27- Coñecer as normas civís relativas ao dereito de danos e a responsabilidade civil contractual e extracontractual con especial referencia á responsabilidade por feitos alleos e á responsabilidade obxectiva imposta legalmente.
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Materia na que se aborda un estudo en profundidade da responsabilidade civil extracontractual a través dos seus orzamentos, e dos seus dous sistemas: o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.	A2	B1	C74	D1
	A3	B4		D2
	A4			D3
	A5			D4
				D5

Contidos

Topic	
Tema I: O Dereito de danos. O acto ilícito como fonte de obrigações. Responsabilidade contractual e responsabilidade extracontractual. Sistemas de responsabilidade extracontractual: subxectivo e obxectivo. Normas reguladoras. O papel da xurisprudencia. O seguro de responsabilidade civil.	Dereito de daños. O acto ilícito como fonte obrigações. Responsabilidade contractual e responsabilidade extracontractual. Sistemas de responsabilidade extracontractual: subxectivo e obxectivo. Normas reguladoras. O papel da xurisprudencia. O seguro de responsabilidade civil.

Tema II: Orzamentos da responsabilidade extracontractual: acción ou omisión, dano e nexo causal. Orzamentos da responsabilidade extracontractual: acción ou omisión, dano e nexo causal.

Tema III : Responsabilidade extracontractual por feitos alleos: fundamento. Os supostos do artigo 1.903 do Código civil. Responsabilidade extracontractual por danos causados por animais e cousas. A reparación do dano: exercicio da acción. Responsabilidade extracontractual por feitos alleos: fundamento. Os supostos do artigo 1.903 do Código civil. Responsabilidade extracontractual por danos causados por animais e cousas. A reparación do dano: exercicio da acción.

Tema IV: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente: notas comúns. Ámbitos: circulación de vehículos de motor; navegación aérea; danos nucleares. Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente: notas comúns. Ámbitos: circulación de vehículos de motor; navegación aérea; danos nucleares.

Tema V: Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: consumidores e usuarios; edificación; danos ao medio ambiente. Responsabilidade extracontractual obxectiva imposta legalmente. Ámbitos: consumidores e usuarios; edificación; danos ao medio ambiente.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	33	47.5	80.5
Estudo de casos	14	0	14
Exame de preguntas obxectivas	1	49	50
Debate	5.5	0	5.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxeto de estudo.
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou caso real, coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, e xerar hipótese.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A titorización poderá efectuarse de maneira telemática (videoconferencia, accedendo ao despacho virtual do profesor), previa concertación da cita.
Estudo de casos	A titorización poderá efectuarse de maneira telemática (videoconferencia, accedendo ao despacho virtual do profesor), previa concertación da cita.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A revisión de exames poderá efectuarse de maneira telemática (videoconferencia, accedendo ao despacho virtual del profesor), na data e hora indicadas ao publicar as cualificacións da materia.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, análise dun caso, resultado dun proxecto, exercicio ou problema que haberá de ser resolvido previa lección maxistral.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Estudo de casos	40	A2 B1 C74 D1 A3 B4 D2 A4 D3 A5 D4 D5
Dita situación ou problemática será obxecto de exposición e debate polos alumnos.		
Resultados de aprendizaxe: Materia na que se aborda un estudo en profundidade da responsabilidade civil extracontractual a través dos seus orzamentos, e dos seus dous sistemas: o subxectivo ou por culpa, e o obxectivo ou por risco.		

Exame de preguntas obxectivas	Formulación de preguntas que abarcarán todo el contenido de la asignatura, y cuya respuesta ha de ser breve (una o dos frases, o solamente palabras).	40	A2 A3 A4 A5	B1 B4	C74	D1 D2 D3 D4 D5
	Resultados de aprendizaje: estudio en profundidad de la responsabilidad civil extracontractual.					
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral.	20	A2 A3 A4 A5	B1 B4	C74	D1 D2 D3 D4 D5

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia, os alumnos deberán realizar o exame final de teoría, e realizar a avaliación continua de prácticas, ou realizar o exame final de prácticas.

Primeira edición da acta: Os alumnos deberán realizar un exame teórico final, no que se lles realizarán preguntas de resposta curta; a túa nota representará, como máximo, o 40% da nota final. Os alumnos que realicen a avaliación continua serán avaliados sobre as prácticas realizadas en clase, así como a asistencia á participación das mesmas. A cualificación supoñerá o 40 % da nota final.

Para acollerse ao sistema de avaliación continua, é obrigatorio a asistencia, polo menos do 80 % das clases.

Unha vez transcorrido o prazo de 1 mes, desde o inicio do curso académico, habilitarase un prazo de 10 días hábiles para que os alumnos matriculados manifesten formalmente a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

Entenderase que os alumnos na avaliación continua deberán obter, para compensar unha parte coa outra, un 3 sobre 10 nos casos, e un 4 sobre 10 na proba de contidos, sen que ningunha das preguntas teña do exame teórico unha cualificación inferior a 3 puntos sobre 10.

Así mesmo, durante o curso académico celebrarase un debate sobre os contidos da materia nos que se valorará a participación e os coñecementos.

A valoración na cualificación final será do 20 %.

Os alumnos poderán renunciar á avaliación continua e á nota e pasar á parte práctica do exame, nas mesmas condicións que os alumnos que non participasen na avaliación continua.

Os alumnos que non realicen a avaliación continua deberán resolver, ademais do exame teórico final cunha valoración do 70%, 2 casos prácticos sobre a materia, cuxa puntuación será como máximo o 30% da nota final.

Do mesmo xeito que na avaliación continua, para poder compensar unha parte coa outra se debe obter un 3 sobre 10 nos casos e un 4 sobre 10 na proba de contidos, sen que ningunha das preguntas do exame teórico teña un grao inferior de cualificación de 3 puntos sobre 10.

Valoración da Segunda Edición da acta: O sistema de avaliación no segundo período será o mesmo que no primeiro período, segundo sígase a avaliación continua ou discontinua, podendo alcanzar o 100% da cualificación en ambos.

Convocatoria Fin de carreira: Exame fin de carreira Farase da mesma forma que para os alumnos que non participaron na avaliación continua.

Estudantes con necesidades especiais: A adecuación curricular ás devanditas necesidades realizarase de acordo ao suxerido polo coordinador de discapacidade, aplicando o protocolo correspondente.

As datas, horarios e realización das probas de avaliación das distintas convocatorias serán as indicadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade.

Publicación de notas: Tanto para a convocatoria ordinaria como para a convocatoria extraordinaria realizarase a través da Secretaría Virtual. Os estudantes deben ter activada a función de comunicación móbil.

Así mesmo, a través da plataforma moovi, recibirán un aviso da publicación das cualificacións e a data prevista de revisión. Solicitud de titoría do profesor:

<https://campusremotouvigo.gal/acceso/publico/reunion/582303304>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography**Complementary Bibliography**

ALBALADEJO, M., **Derecho civil, t. III, vol. II**, Última edición,

DÍEZ-PICAZO, L./GULLÓN, A., **Sistema de Derecho civil, vol. III**, Última edición,

REGLERO CAMPOS, L. F., y otros, **Lecciones de responsabilidad civil**, Última edición,

ROCA i TRÍAS, E., **Derecho de daños: textos y materiales**, Última edición,

SANTOS BRIZ, J., **La responsabilidad civil**, Última edición,

YZQUIERDO TOLSADA, M., **Sistema de responsabilidad civil contractual y extracontractual**, Última edición,

Recomendacións**Subjects that it is recommended to have taken before**

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

IDENTIFYING DATA**Prácticas externas**

Subject	Prácticas externas			
Code	O03G081V01981			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Fernández Prieto, Marta			
Lecturers	Fernández Prieto, Marta			
E-mail	mfprieto@uvigo.es			
Web				
General description	A materia optativa "práctica externas" ten como obxectivo aplicar os coñecementos teóricos adquiridos no Grado en Dereito á práctica profesional			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

- A1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
- A2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
- A5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B1 Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
- B2 Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
- B3 Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
- B4 Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
- C7 CE7 - Reconstruír e avaliar argumentacións xurídicas complexas
- C23 CE29 - Ser capaz de manexar fontes xurídicas informatizadas
- C33 CE41 - Saber interpretar e aplicar as normas que regulan os dereitos fundamentais así como as súas garantías
- D1 Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
- D2 Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
- D3 Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
- D4 Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
- D5 Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Aplicar os coñecementos teóricos do Dereito á práctica	A1	B1	C7	D1
	A2	B2	C23	D2
	A3	B3	C33	D3
	A4	B4		D4
	A5			D5

Contidos

Topic

Realización das prácticas externas As prácticas realizaranse nas empresas, despachos, administracións e institucións públicas de interese xurídico.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	135	0	135
Resolución de problemas de forma autónoma	0	15	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Realización da práctica externa na empresa ou institución pública asignada ao estudante de conformidade coa normativa de prácticas externas do grado en Dereito da Facultade de Dereito da Universidade de Vigo
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de problemas e elaboración polo/a alumno/a das memorias previstas na normativa de prácticas externas da Facultade de Dereito

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Atención personalizada polo/a titor/a externo/a e académico/a. A coordinación fará unha titorización detallada de forma sistemática nas datas previstas nos horarios aprobados polo Centro. A titorización académica poderá realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de plataformas de docencia...) baixo a modalidade de concertación previa. As titorías do profesorado da materia e/ou o correo electrónico no que poden solicitarse poden consultarse na páxina web da Facultade nas ligazóns docencia - profesorado, en función do docente encargado da titorización académica a quen se solicita orientación.
Resolución de problemas de forma autónoma	Atención e resolución de dúbidas, durante a fase de elaboración de memorias, polo titor/a académico/a. As titorías do profesorado da materia e/ou o correo electrónico no que poden solicitarse poden consultarse na páxina web da Facultade nas ligazóns docencia - profesorado, en función do docente encargado da titorización académica a quen se solicita orientación.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe realizado polo titor da entidade na que o estudante realice as prácticas. O informe avaliará o desempeño do alumno conforme aos ítems sinalados no anexo incorporado á normativa que regula as prácticas externas. A cualificación global de informe será a nota media das puntuacións outorgadas en cada un dos criterios avaliados, que fan referencia, entre outras competencias, á capacidade de aprendizaxe, comunicación, responsabilidade, adaptación, iniciativa, motivación, traballo en equipo, puntualidade, formación... En ningún caso valoraranse menos de 5 criterios, polo que a puntuación de cada ítem non representará nunca unha valoración superior ao 10% na nota final das prácticas. Polo tanto, a porcentaxe do 50% distribuirase nos diferentes ítems a valorar, de acordo con a normativa de prácticas. Resultados de aprendizaxe: Aplicar os coñecementos teóricos do Dereito á práctica	50	A1 B1 C7 D1 A2 B2 C23 D2 A3 B3 C33 D3 A4 B4 D4 A5 D5
Resolución de problemas de forma autónoma	Elaboración, presentación das memoria e avaliación polo titor/a académico/a. A entrega do informe intermedio (ponderada nun 10%) e da memoria final das prácticas (40% restante) realizarase no prazo indicado polo Regulamento de prácticas externas do Grao en Dereito da Universidade de Vigo. Resultados de aprendizaxe: Aplicar os coñecementos teóricos do Dereito á práctica.	50	A1 B1 C7 D1 A2 B2 C23 D2 A3 B3 D3 A4 B4 D4 A5 D5

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA 2ª EDICIÓN DE ACTAS E FIN DE CARREIRA: Avaliaranse as competencias e aspectos non superados na primeira convocatoria.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e ao estudiantado matriculado.

De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Other comments

Para cursar a materia "prácticas externas" recoméndase a superación previa de todas as materias dos cursos precedentes do Grao en Dereito para alcanzar o resultado de aprendizaxe previsto na memoria.

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	O03G081V01991			
Study programme	Grao en Dereito			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department				
Coordinator	Fernández Prieto, Marta			
Lecturers	Fernández Prieto, Marta			
E-mail	mfprieto@uvigo.es			
Web	http://dereito.uvigo.es/images/files/goberno/Regulamento-para-elaboración-Traballo-Fin-Grao-Dereito%20-8-setembro-2013.pdf			
General description	O TFG consistirá nun traballo académico orixinal e inédito sobre temática xurídica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code			
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.		
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.		
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.		
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.		
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.		
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.		
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual		
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica		
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar		
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.		
D2	Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.		
D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.		
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.		
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.		

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Buscar, ordenar e estruturar información sobre un tema de interese xurídico cun comportamento ético correcto. Coñecer, comprender, interpretar e aplicar criticamente fontes xurídicas.	A1	B1	D1
Expresarse correctamente coa linguaxe técnica propio do ámbito xurídico.	A2	B2	D2
	A3	B3	D3
	A4	B4	D4
	A5		D5

Contidos

Topic			
Tema variable	A proposta temática acordarase coa persoa titora, sempre dentro dos contidos propios dos estudos do Grao en Dereito e deberá aprobarse pola Comisión Permanente.		

Traballo académico orixinal e inédito en galego ou en castelán sobre temática xurídica.	Pode ser, por exemplo, un traballo de investigación, unha proposta e unha solución dun caso práctico, un comentario xurisprudencial etc. Uso excepcional de linguas estranxeiras
Traballo realizado de modo persoal, autónomo e individual, con orientación teórica e/ou práctica	Seguiranse as orientacións dun titor académico. Excepcionalmente, con autorización da Comisión Permanente, dous alumnos poderán compartir titor e traballo, pero cada un deles deberá presentar e defender o traballo separadamente. En todo caso, a avaliación será individual, en aplicación á parte correspondente a cada estudante.
Normas de elaboración	Extensión máxima. Estrutura: portada, resumo, palabras clave, introdución, desenvolvemento, conclusións e bibliografía. Citas. Modelo de referencias bibliográficas: Pautas comúns de investigación das ciencias xurídicas. Plantilla TFG
Protocolo de avaliación	O TFG estará orientado a mostrar a capacidade de integración dos diversos contidos formativos recibidos e a adquisición das competencias requiridas En particular, avaliarase: 1. Comportamento ético correcto 2. Tema, formulación metodolóxica e estrutura 3. Contido, desenvolvemento e conclusións 4. Expresión escrita e manexo de fontes 5. Defensa pública 6. Uso de linguas estranxeiras e traballo en equipo

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	1	0	1
Traballo tutelado	6	135	141
Presentación	0.5	7.5	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte del coordinador/a de las bases teóricas y/o directrices del trabajo que el/la estudiante tiene que desarrollar
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Nas horas de presencialidade do estudante téñense en conta tanto as horas en aula co coordinador da materia e, no seu caso, os membros do tribunal avaliador como o traballo de titorización co seu respectivo titor/a, ben no seu despacho, como a través de atención telefónica ou intercambio de correos-e e o acto de defensa ante o tribunal.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O/a estudante realizará baixo a súa propia responsabilidade o TFG contando co asesoramento ou tutela dun PDI. Poderá recorrerse á titoría virtual baixo a modalidade de concertación previa. As titorías do profesorado da materia que titoriza o traballo e/ou o correo electrónico no que poden solicitarse as titorías poden consultarse na páxina web da Facultade na sección docencia - profesorado
Lección maxistral	O/a estudante realizará baixo a súa propia responsabilidade o TFG contando co asesoramento ou tutela do coordinador/a de a materia. Poderá recorrerse á titoría virtual baixo a modalidade de concertación previa, conforme ao previsto no enlace http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/marta-fernandez-prieto/

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results

Traballo tutelado	O traballo presentado por escrito será avaliado de acordo co previsto no Regulamento interno do centro dispoñible en http://www.dereito.uvigo.es	75	A1	B1	D1
	En xeral, valorarase cun 25% da cualificación o tema, formulación metodolóxica e estrutura; outro 25% o contido, desenvolvemento e conclusións; e o 25% restante até completar o 75% do traballo tutelado a expresión escrita e manexo de fontes.		A2	B2	D2
	O uso de linguas estranxeiras e a realización do traballo en equipo só han de ser obxecto de avaliación propia nos supostos excepcionais admitidos no Regulamento, sen prexuízo de que poida valorarse positivamente a súa utilización nalgún dos demais ítems.		A3	B3	D3
	Resultados de aprendizaxe: Buscar, ordenar e estruturar información sobre un tema de interese xurídico cun comportamento ético correcto. Coñecer, comprender, interpretar e aplicar *críticamente fontes xurídicas. Expresarse correctamente coa linguaxe técnica propio do ámbito xurídico.		A4	B4	D4
Presentación	A presentación oral do traballo ante o tribunal será avaliada de acordo co previsto no Regulamento interno de o centro dispoñible en http://www.dereito.uvigo.es	25	A5		D5
	Resultados de aprendizaxe: Buscar, ordenar e estruturar información sobre un tema de interese xurídico cun comportamento ético correcto. Coñecer, comprender, interpretar e aplicar criticamente fontes xurídicas. Expresarse correctamente coa linguaxe técnica propio do ámbito xurídico.		A1	B1	D1
			A2	B2	D2
			A3	B3	D3
			A4	B4	D4
			A5		D5

Other comments on the Evaluation

O TFG ha de ser supervisado pola persoa titora asignada ao estudante. Para que o alumno/para poida iniciar a solicitude de defensa a través da secretaría virtual, como regra xeral, esíxese que previamente conte co informe favorable do seu titor/a, tamén xerado telemáticamente. Só excepcionalmente pode o tribunal autorizar a defensa do TFG sen o preceptivo informe favorable do titor, tras unha petición formal e motivada do estudante.

Coa finalidade de que a persoa titora poida realizar o seu labor de supervisión e seguimento do TFG, compatibilizándoa con outras obrigacións académicas (e o estudante poida efectuar, no seu caso, as correccións pertinentes, compatibilizándoas tamén con outras tarefas académicas), o titor/para pode acordar co estudante tutorizado un calendario de entregas parciais e final do traballo.

Salvo que o titor déalle outras indicacións ao estudante, leste deberá entregar ao seu titor un borrador do traballo completo con polo menos quince días naturais de antelación á data de inicio da solicitude do prazo de defensa. A persoa titora responderá o estudante coas observacións e correccións oportunas nun prazo común de 7 días naturais, sen prexuízo de que poida acordar co alumno un prazo maior por motivos xustificados de sobrecarga de traballo ou outras circunstancias razoables concorrente.

Os estudantes deberán cumprir co seu deber de "absterse da utilización ou cooperación en procedementos fraudulentos nas probas de avaliación, nos traballos que se realicen ou en documentos oficiais da Universidade" (art. 13.2.d do R.D. 1791/2010). Se o Tribunal apreciase a conculcación de tal precepto, poderá suspender ao/á estudante cun "0" e poñer o asunto en coñecemento das autoridades correspondentes para os efectos legais que puidesen resultar oportunos.

A avaliación corresponderá ao Tribunal do TFG, que decidirá motivadamente utilizando o modelo de acta contida no Anexo IV e conforme ao Protocolo de avaliación recollido no Anexo V do Regulamento para a Elaboración do Traballo de fin de Grao en Dereito e á rúbrica correspondente.

A defensa do traballo prevista no art. 9 do regulamento desenvolverase da seguinte maneira:

1.- Tras serlle concedida a palabra pola/o presidente do tribunal, a/lle estudante efectuará a súa exposición oral nun tempo máximo de 10 minutos.

2.- A continuación, os membros do Tribunal, se o consideran oportuno, poderán intervir para (sen superar nunca os cinco minutos cada un) formular ao/á estudante algunha pregunta ou observación directamente vinculada coa súa TFG e, no seu caso, expoñer os motivos que puidesen fundamentar unha valoración negativa dalgún(s) dos aspectos avaliados do traballo.

3.- O/a presidente do Tribunal concederá novamente a palabra ao/á estudante para que, se fose necesario, brevemente responda as preguntas e, no seu caso, observacións que lle expuxeran os membros do tribunal.

As regras anteriores recollidas no Regulamento para elaborar o TFG en Dereito aplícanse, na medida en que os tempos o permitan, aos distintos prazos de defensa fixados pola Xunta de Facultade ou a Comisión Permanente para o

correspondente curso académico. A data e horario da defensa nos diferentes prazos para o presente curso académico concretaraas o Tribunal en cada período de defensa.

As cualificacións publicaranse na plataforma interna ou aula virtual oficial da Universidade de Vigo con acceso limitado ao profesorado da materia e a todo o estudiantado matriculado. De ser necesario, por motivos excepcionais, modificar ou precisar os métodos de avaliación sinalados na guía, tales modificacións ou precisións publicaranse no mesmo soporte telemático.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

DÍAZ FERNÁNDEZ, Antonio M., **Ya te puedes ir preparando: guía de inicio a la investigación en el Espacio Europeo de Educación Superior**, 2009,

Biblioteca Universidade de Vigo, **Como afrontar o teu TFG**,

Biblioteca Universidade de Vigo, **Catálogo**,

Biblioteca Universidade de Vigo, **Base de datos**,

Universidad de La Rioja, **Dialnet plus**,

Recomendacións

Other comments

Pode accederse á información, normativa e formularios do TFG na plataforma Moovi ou na páxina web da Facultade, nos enlaces docencia ou alumnado <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/traballo-fin-de-grao>. Poden tamén descargarse formularios editables na mesma ligazón.

Recoméndase ter en conta o calendario académico recolleito no art. 12 do Regulamento para elaborar o TFG de Dereito así como as disposicións e formularios contidos no mesmo e nos seus anexos.

O alumno/para deberá seguir as indicacións do seu titor/a en relación coas fontes bibliográficas e os materiais de traballo que deba consultar.

A elaboración do TFG debe comezar co inicio do cuadrimestre.
